

Prodaje se:
u Beogradu i u krajevima zaposjednutim od carsko i kraljevskih četa po cijeni od . . . . . 6 h
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od . . . . . 8 h
izvan ovog područja . . . . . 12 h

Preplata:
za 1 mjesec u Beogradu i u krajevima zaposjednutim od carsko i kraljevskih četa K 1-50
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji K 2-40
izvan ovog područja . . . . . K 3-

Oglasi po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. 10. Telefon broj 67. — Uprava, primanje oglasa i pretplate: Kneza Mihajla ul. broj 33. Telefon broj 25.

Vis Stara Wypczina uzet je na juriš. — Uspješan napad naših letilica na Valonu. — Nova pobjeda poručnika Banfielda nad dvijema francuskim letilicama.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog generalnog stožera.

K. B. Beč, 16. avgusta.

Rusko bojište:

Front konjičkog generala nadvojvode Karla:

U prostoru Capula proširismo svoje uspjehe zauzevši na juriš vis Stara Wypczina. Borbe su u toj oblasti vrlo ogorčene.

Austro-ugarske čete ponovo odbiše vrlo jake ruske napade kod Horozanke zapadno od Monasterczyske. Na jednome mjestu bilo je protivniku pošlo za rukom da proдре u naše rovove, ali je protivnapadom opet izbačen.

Front maršala pl. Hindenburga:

Južno od Hulevica na Stochodu nastavismo uspješno nadiranje, inače nije bilo važnijih događaja.

Talijansko bojište:

U goričkoj oblasti ponovio je protivnik svoje žestoke napade na naše visinske položaje istočno od linije Salcone—Vertolba i kod Oppachioselle. Gotovo svuda je napad odbijen već samom našom vatrom. Na mjestima pak, gdje je protivniku pošlo za rukom, da se uvuče u naše prednje rovove, izbačen je našim protivnapadom. Tako naše čete održaše sve položaje, nanijevši protivniku teških gubitaka, te zadobiše 480 zarobljenika, od kojih jedan potpukovnik i 8 drugih časnika, 6 mašinskih pušaka i 2 sprave za bacanje mina. Naročitu hvalu zaslužiše u ovim borbama poljski lovački bataljun br. 24, te dijelovi 24. i 48. pješ. puka. Kod Zagore propade napad nekoliko neprijateljskih četa već na prepriječnim sredstvima pred našim položajima.

Na dolomitskom frontu posada našeg položaja na Rofreddu odbila je u borbi prsa u prsa jedan neprijateljski napad. Protivu odsjeka Monte Zebio i Monte Interoto krenuše, — poslije žestoke pripreme topničkom vatrom i bacanjem mina, — manja neprijateljska odjeljenja, koja su lako odbijena.

Jugo-istočno bojište:

Nema ništa značajnog.

Događaji na moru:

Noću između 14. i 15. avgusta izvršilo je jedno odjeljenje pomorskih letilica napad protiv Valone i imalo je uspjeha svojim pogocima na jednu obalsku bateriju, na logorište baraka, na jedno stovarište i na jedan brod, izazvavši mnogobrojne požare. U prkos žestokoj obrani sve su se letilice vratile nepovrijeđene. 14. o. m. prije podne napalo je 7 neprijateljskih letilica grad Trst. One su bile francuske i zaštićene trima francuskim borbenim letilicama i neprijateljskim torpednim jedinicama i motornim čamcima, koji se držahu na otvorenom moru. Nje koliko letilica uzdigoše protiv njih. Poručnik Banfield primorao je jednu neprijateljsku letilicu, da se spusti i to usred zaliva. Njezina je posada jamačno ranjena. Poručnik je zatim gonio drugu letilicu, koju je u vazdušnoj borbi natjerao da brzo padne kod Miranare. Posada ove letilice je tom prilikom poginula. Sa svim izlomljena letilica F. B. A. 338 pala je u naše ruke. Neprijateljske letilice bacile su više bombi

nad zalivom, ali bez znatne štete po nas. U koliko se do sad zna, poginule su dvije osobe, osim ovih jedna je teško, a jedna lako povrijeđena.

Jedna je eskadrila naših pomorskih letilica u noći od 14. na 15. o. m. uspješno bombardovala neprijateljske baterije na ušću Soče i vojna postrojenja u Ronchi i Vermeigliano. Postignuto je nekoliko punih pogodaka, a primjećeno je i nekoliko požara. Naše su se letilice povratile nepovrijeđene.

Načelnik glavnog stožera mornarice.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

K. B. Berlin, 15. avgusta.

Zapadno bojište:

Od jučerašnjeg podneva ponovili su Englezi svoje napade u liniji Ovilers—Basentin le Petit, pa su ih nastavili sa velikom ogorčenošću sve do u kasnu noć. Oni su na drumu Thiepval—Pozieres prodrli u naše prednje položaje, ali su jučer u jutro opet iz njih izbačeni. Ostali engleski napadi, koji su slijedili s vremena na vrijeme odbijeni su potpuno i neprijatelj je pretrpio znatne gubitke.

Francuzi su dva puta pokušali da prođu između Maurepasa i Hema, ali su svagdje odbijeni. Između potoka Ancre i Somme traje topnički boj. Na ostalim dijelovima fronta nijesu se dogodili nikakvi osobiti događaji izuzev življa čarkanja jugo-istočno od Armentièresa i nekim mjestima oko Artoisa i na desnoj obali rijeke Maase.

Istočno bojište:

Front maršala pl. Hindenburga:

Odbijeni su svi ruski napadi na Luth jugo-istočno od Brodya.

Front generala konjice nadvojvode Karla:

Vojska je generala grofa Bothmera odbila vrlo krvavo sve ruske napade preduzete u odsjeku Zborow—Koniuchy, na drumu koji od Brzezany i Potutory vodi za Kozowa.

Balkansko bojište:

Istočno od Dojranskog jezera navalio je jedan neprijateljski bataljun na bugarske prednje straže, ali je odbijen.

Vrhovno vojno vodstvo.

Njemački vazdušni napad na Englesku.

K. B. Berlin, 16. avgusta.

Wolfow ured javlja, da su njemačke pomorske letilice na 13. ov. m. ponovo navalile na neprijateljske letiličke stanice u Paphos i Lebara, kod ostrva Oesel. Postignut je veliki uspjeh, a njemačke su se letilice povratile sve nepovrijeđene, makar je neprijatelj podržavao jaku topničku vatru iz obalnih baterija i svojih ladja.

Načelnik admiralnog stožera mornarice.

Izveštaj turskog glavnog stana.

K. B. Carigrad, 15. avgusta.

Kavkasko bojište:

Na lijevom krilu razagnaše naše čete neprijateljske izvidne kolone kao i u nekim klancima neprijateljska odjeljenja, koja kao da su radila na utvrđivanju rovova. U središtu i na lijevom krilu, kao i na pojedinim obalskim dijelovima bilo je samo sudara između izvidnica, a po negdje i pomjesne pušćane borbe. Na ostalim frontovima nije bilo nikakvih operacija od značaja.

General konjice i podadmiral nadvojvoda Karlo Franjo Josip.

Talijani: mišljahu da će oni riješiti svjetski rat; da će poslije krakih, brzih udara zadobiti naš trgovinski glavni grad Trst i staroslavni vladličanski Tricent, to je bilo njihovo gordo vjerovanje. Ali su se brzo zažveljili, da oko našeg jugozapadnog fronta usile oružni čvrsti pojas, koji se — ravan strahovitim kandžama — postepeno, ali sigurno razbijao o otper krutih branioca na vječnim brdima Tirola, na grebenima karnijsko-julianskih Alpi i na bujnoj Soči. Poslije su došli majski dani ove godine. Na talijanskoj granici bilo je u toku zime sve više i više mirnije, dok najzad 15. maja nije otpočeo izdajnik da briše orkan željeza i olova, koji nam je prokrio put u neprijateljsku zemlju... Talijanski front razriven!... Hiljadama i hiljadama zarobljenih!... Jedno utvrđenje za drugim pada!... Naši na visoravni „sedam opština“ i sa onu stranu Posina nizine! Asiago, Asiero uzeti!... Pobjednički usklici dizahu se. Obnoviše se svete uspomena na Mortaru, Novaru i Custozzu. I onda je došla vijest: starostavnu i pune časti dostojnu zastavu vojske od 1848. i 1866, unio je nasljednik prijestola u neprijateljsku zemlju! Nada se oružne sile ispunila, mladi vojnički život bio je krunisan . . .

Nadvojvoda Karlo Franjo Josip pripada c. i k. vojsci od 1. novembra 1903. Ulanski puk, koji je nosio ime viteškog nadvojvode Otta, bio je sretan da toga dana kao poručnika uvrsti u svoje redove sina svoga glavarara. Premješten dragonskom puku br. 7, otišao je princ u septembru 1905. u prvi eskadron toga puka u Kutterschitz kod Bilina, i od tada su počele vojničke godine učenja i bitisanja našeg prijestolonasljednika. Nadvojvoda Karlo Franjo Josip bio je poručnik. Kao svaki drugi on je obučavao i vodio svoj vod, jahao je i vježbao remonte, izdržavao je vojarne i konjušnice; ništa nije smatrao kao sitnicu. U prvim manevrima vidimo ga daleko pred frontom kao zapovjednika izvidnice. Živeći u kasarni, družeci se sa časnicima eskadrona on se bio tako saživio sa svojim vodom i pukovskim drugovima, da će prva godina službe ostati trajna i živa uspomena.

1. novembra 1906. dobio je nadvojvoda Karlo Franjo Josip drugu zvijezdu. Radost njegova povodom unapređenja bila je pomućena teškim bolom uslijed jednovremene smrti oca mu. Na kratko vrijeme prijestolonasljednik se rastao sa lotrinškim dragonerima. Nastanio se na Hradšinu, da se oda pravnim i državnim naukama. Najčuvljeniji naučenjaci njemačkog i češkog sveučilišta u Pragu, kao Pfaff, Ulbrich, Braf i Ott bili su nastavnici prijestolonasljednikovi. Za vrijeme divizijskih i pukovskih vježbanja u maju 1907. vidimo prijestolonasljednika privremeno ponovo na čelu svoga starog i obljubljenog voda u Dobrožanu. S proljeća 1908. rastao se sa Pragom da stupi u službu u 5. eskadron 7-ih draguna u Alt-Bunzlau. Kao nasljedniku kruno dato je nadvojvodi i više vojničko obrazovanje. Pukovnici su poznali princa sa svima granama ratne nauke. Prilikom carskih manevra kod Vesperima, St. Veit i Glanu, Vel. Mesečica, upozna se on na strani svoga ujaka nadvojvode Franje Ferdinanda sa zadacima i radom višeg zapovjedništva. Medjutim je nadvojvoda Karlo Franjo Josip postao 1. novembra 1909. konjički satnik i zapovjednik 5. eskadrona 7-mih draguna u Brandsisu n/Elbi. „Eskadron nadvojvode“ i danas je sjajna uspomena „Lotrinšana“.

Razne sitne brige i napori stvorili su odnos između vodje i vođenih, što je prijestolonasljedniku podarilo vlast nad srcem i voljom svojih vojnika.

Uzvišena tačka u životu carskog princa bio je 21. oktobar 1911. Tog dana je sveštenik blagoslovio vezu nadvojvode Karla sa dražesnom princezom Zitom iz doma Bourbon-Parma. Po sebi se razumije, da je mlada sreća prijestolonasljednikova bila i radosna svečanost za „Lotarinšana“. Kada su poslije nekoliko nedjelja prijestolonasljednički supružnici prispjeli u Brandeis, pretvori se njihov ulazak u trijumfalni pohod kakav samo iskrena ljubav može da izvede. Kiša cvijeća padala je na kola, a sa zažarenim očima pratili su sumporno-žuti draguni svoga nadvojvodu i njegovu suprugu u dvorac. Visoka gospođa postade zaštitni anđeo puka.

Carobno lijepi dani u Brandeisu n/Elbi brzo se završišu. Puk bude premješten u istočnu Galiciju. U istočnoj Galiciji je nadvojvoda izdržao vježbe sa svojim eskadronom. Nešto malo donije — oktobra 1912. — izraženo mu je Najviše zadovoljstvo.

1. novembra 1912. imenovan je nadvojvoda Karlo Franjo Josip za majora pješadijskog puka br. 39. — Godine su učenja i vojničkog bitisanja bile završene. Sa dosta tuge rastao se tada prijestolonasljednik sa „Lotarinšanima“.

U pješadijskom puku br. 39. primio je nadvojvoda Karlo Franjo Josip zapovjedništvo prvog bataljuna u Stifkasarni u Beču. Sa istom savješnošću i jednakom zbiljom, što je princ još kod 7-mih draguna odlikovalo, djelovao je on i kao zapovjednik bataljuna. Sa ovim je pukom nadvojvoda izdržao logorovanje u Brucku n/Lajthi i sve vježbe na ratnom strjelistu. Teški i vrlo naporni zadatak pješčenja u ratu, koji može doći, prijestolonasljednik je saznao i svom je zbiljom shvatao zadatak pješadije, koja riješava bitku. On je već tada umio da cijeni značaj „kraljice oružja“. Vježbanje s većim jedinicama usavršile su razumljevanje o saradnji oružja. 1. maja 1914. nadvojvoda Karlo Franjo Josip unapređen je za potpukovnika.

Poslije je došao 28. juni 1914, kada je stanovništvo monarhije vikalo od bola, srdžbe i zaprepasčenja, i kao što se brzo pokazalo, uzdrmao svo kopno, — taj je dan dvostruko pogodilo mladog princa. Kuršum ubice otrgao mu je ujaka, roditeljskog staraoca i savjetnika, a sarajevski zločin približio mu je još i teški zadatak, o kome dan ranije nije ni slutio. Put u najviši dvorski stan u Ischl spojio je kratko vrijeme poslije prokletoga atentata, cara i prijestolonasljednika u zajednički bol i zajedničko savjetovanje.

25. jula 1914. nadvojvoda Karlo Franjo Josip imenovan je za pukovnika u husarskom puku br. 1. Sad počeo se da se redjaju svjetsko-povjesnički događaji. Ultimatum u Beogradu, djelimična, opšta mobilizacija, svjetski rat! . . .

U tim najvećim borbama svih vremena mi vidimo prijestolonasljednika prvo nadvojvode Fridrika, s kojim je odmah poslije obrazovanja vrhovnog vojnog zapovjedništva počeo na bojno polje. U toj duhovnoj radionici operišuće vojeve snage učestvovao je prijestolonasljednik nekoliko mjeseci u razvijanju događaja. U tome su vremenu bile prijestolonasljedniku povjerene važne misije. On je od 21. do 26. januara 1915. proveo kod cara Wilhelma u njemačkom glavnom stanu.

15. jula 1915. imenovan je prijestolonasljednik za general-majora i podadmirala, pošto mu je Njegovo Veličanstvo još 3. oktobra 1914. podarilo glavarstvo pješadijskog puka br. 19. Istog mjeseca krst za vojne zasluge sa ratnom dekoracijom, zatim u junu 1915. veliki krst Stjepanovog reda. Jednovremeno sa nimenovanjem za gene-

ral-majora razrješen je nadvojvoda Karlo Franjo Josip dužnosti u vrhovnom vojnom zapovjedništvu. Njega je očekivao jedan važan zadatak. Kao zastupnik najvišeg zapovjednika vojske nadvojvoda Karlo Franjo Josip imao je, da posjeti sve čete. Tako se prijestolonasljednik upoznao potpuno sa svim bojištima, vodjama, oružjem, tehničkim i etapnim uredjenjima velike c. i k. a djelimično i savezne njemačke vojske. Svima je on isporučio pozdrav, carev i njegovo priznanje. On je učestvovao u iskazivanju žalosti boraca za one, koji su pali na tlu domovine, na prijateljskom i neprijateljskom tlu. Koji je prije toga pritajivao kakvu brigu mogao ju je prijestolonasljednik sa svim slobodno i otvoreno saopštiti. On je s neumornim strpljenjem i velikim interesovanjem saslušao svaku riječ svakog pojedinog. Koliko je on njih raspoložio, potkrijepio boračku volju, mnogima poklonio utješne riječi, te je tako sve za sebe zadobio! Mladi Habsburški potomak postade za kratko vrijeme obožavaoc cijele vojske. S njome, koju je vidio veselu u pobjedi, čvrstu u teškim trenucima, skromnu u radosti, pouzdanu u tugi, kojoj je poklonio ljubav i vjernost, spojila ga je brza veza, što mi možemo ubrojati kao veliki dobitak ovog rata.

12. marata 1916. — povjesnički dan — imenovan je nadvojvoda Karlo Franjo Josip, jednovremenim unapređenjem za podmaršala i podadmirala, za zapovjednika jednog zbora. Već nekoliko dana docnije prijestolonasljednik je u svojoj zapovjesti, punoj ushićenog poleta, pozdravio svoje čete. Dolaskom prijestolonasljednika u Južni Tirol otpočeo je u zborskom domašaju vrlo živahan život. Svaki je pojedinac to znao i osjećao: Sad će Talijani osjetiti pjesnicu kazne! A da se njeni zamajli čvrsto i vješto izvedu, o tome se pobrinuo nadvojvoda odlučnošću dostojnog divljenja. Nije tu bilo ni jednog puka, ni jedne baterije, komore, bolnice, ni jedne poštne pekarnice, gdje prijestolonasljednik nije probavio izvjesno vrijeme, da bi došao u lični dodir sa časnicima i momčadijom i stvorio moralnu osnovu za pobjedu. On je svoju ličnost žrtvovao, da bi zadobio jedan zlor, koji je trebao da sjaji svim vojničkim vrlnama c. i k. vojske. Boračka snaga nadvojvode sastojala se iz sinova alpijskih zemalja, iz Magjara i Rumunja, — jedno malo šarenilo iz velikog austro-ugarskog šarenila naroda i narodnosti. „U tvom je logoru Austrija!“ Ova pjesnička izreka, rođena za vrijeme borbi Austro-Ugarske sa Italijom, dobila je nov smisao i živu sadržinu. Prvih dana mjeseca maja pukovi su došli na visoravan Vielgereutha. Noću i danju prijestolonasljednik je stajao pred svojim stanom, da hrabre, svjesni da se njihova sreća nalazi u njegovim rukama, još jednom pozdravi, prije no što otpočne velika borba.

15. maja otpočela je bura. General-pukovnik nadvojvoda Eugen, vođ jugo-zapadne vojske, opredijelio je prijestolonasljednikov zbor da na visoravni Lafrana i Vielgereutha otpočne borbu. Nadvojvoda Karlo Franjo Josip rukovodio je sa visoravni prolomom.

Osvojenjem Costa d' Agra i Monte Costrom bio je pocijepan talijanski pojas. Sjajnim poletom išlo se dalje naprijed. Vis za visom je osvajan. Najzad su Talijani napustili svoje glavne grudobrane Campomolon — Valbona — Toraro skoro bez borbe. Njihov je otpor pri našem silaženju u Posina dolinu slomljen u krvavim borbama na Monte Cimone, c. i k. čete ušle su i u Arsiero, salzburžani jurišali su Monte Cengio istočno doline Astico, a lovci Friaforu. Prijestolonasljednikov se zbor zadržao na ograncima visoravni

Novogno. Sad je prijestolonasljednik vodio svoju vojsku na talijanskom zemljištu. Besprimjerna pobjednički pohod bijaše nagrada za njegove napore i brige. Željezna kruna i red Pur le mérit krasili su već njegove grudi mladoga vojskovođe.

Tada je rečeno: privremeno se otkazati! Opšte je stanje savjetovalo, da sačuvamo sebi slobodu djelanja. Luk, kog su sačinjavale ofenzivne vojske, trebao je da se nešto skрати, vojske same morale su se zadovoljiti sa obranom. Primjernim načinom vodio je nadvojvoda Karlo Franja Josip svoje čete nazad u položaje, koje je prethodno lično i brižljivo pregledao bio. S punim smjerom i sa tolikom opredjeljenošću izvedeno je to kretanje, da je protivnik još neprestano sipao svoju željeznu kišu na Prialforu i onda, kad su pukovi nadvojvode odavna bili na položajima sjeverno od Posina, gotovi da neprijatelja tu žestoko dočekaju. Ali su svakako stotinama lješeva u provalijama Cimone, na ograncima Monte Majli i Seluggio poučile neprijatelja, da je nadvojvoda Karlo Franja Josip čovjek ne samo u napadu, nego i u odbrani.

Prije kratkog su vremena stavljeni prijestolonasljedniku još teži zadaci. Prvo mu je povjerenje zapovjedništvo jedne vojske, a poslije jednog vojnog fronta na istoku.

Za odnos carskog princa i njegovih počinjenih nije ništa karakterističije nego li njegova oproštajna zapovijest, koju je izdao pri odlasku sa jugozapadnog bojišta.

„Njegovo Veličanstvo, naš Premislivostivi vrhovni zapovjednik, izvolio mi je povjeriti zapovjedništvo vojske.

Teško, vrlo se teško rastajem od moga hrabrog, meni tako milog Runo-lisnog zbora, za koji će me, dokle sam živ, vezivati najljepše i najponosnije uspomene.

Svi su se pripadnici zbora za sve vrijeme moga zapovjedništva u istini sjajno pokazali. Mnogi su junački drugovi svojom krvlju doprinjeli, da zbor postigne svoje velike uspjehe: Ja ih se sjećam sa neobičnom zahvalnošću.

Vas, koje ostavljam u Italiji, vas, koji ste pozvani, da tirolska sveta brda branite i štitate protivu gramzljivoga krvnog neprijatelja, pozdravljam i blagodarim vam punim srcem na svemu što ste učinili i uvjeravam vas, da ću vas sačuvati u mojoj blagodarnoj uspomeni i vjernom sjećanju.

Na žalost ja se, jer moram već danas otputovati, ne mogu oprostiti, što bi vrlo rado učinio, sa svima zapovjednicima, sa svima hrabrim četama. Ali vam svima dovikujem jedno iskreno: s Bogom ostanite! i molim svemogućeg Boga, da on svakog pojedinog od vas kao i cio Runo-listni zbor primi pod svoju moćnu zaštitu, da bi vas poslije s puno časti zaključenog mira mogao opet pozdraviti.

„Pobjeda i slava zboru! To je moj pozdrav pri rastanku. Neka je Bog s vama!“

Kad je nadvojvoda Karlo Franjo Josip u septembru 1905. sa iskušanom saobljom svoje konjanike prvi put poveo na vježbanje kod Kutterschitz, tada su oni s puno ponosa gledali na „svoga“ Lotrinškog draguna. Danas, kada prijestolonasljednik stupa u tridesetu godinu svoga života, pripada on svemu oružju, pripada svoj austro-ugarskoj oružnoj sili.

Ruska ofenziva.

Njemački car na istočnom bojištu. Car u Kölnu. K. B. Köln, 16. avgusta. Njegovo Veličanstvo njemački car prišlo je ovamo danas poslije podne, pa je i ovom prilikom opet otišao u erkvu, gdje je probavio četvrti sata, a zatim se vratio na glavni kolodvor. Sa prozora voza car je zaoblagodario svijetu, koji se međutim bio u velikoj masi iskupio na željezničkoj rampi.

K. B. Berlin, 16. avgusta. Njemački car Wilhelm otputovao je opet na istočno bojište, pošto je pregledao položaje na zapadnom bojištu i posjetio vojsku prijestolonasljednika.

Rumunjska.

Rumunjski moratorij. K. B. Bukarešt, 16. avgusta. Moratorij za inostrana plaćanja produžen je za četiri mjeseca. Konzervativci kod kralja. K. B. Bukarešt, 16. avgusta. Kralj je prošle subote u Levatemu pri-

mio u audijenciju Majoreska, a u nedjelju Carpa.

Socijalistički zbor.

K. B. Bukarešt, 16. avgusta. Radnici socijalisti održali su prekrjuće zbor, na kojemu su protestovali protivu ratničkih namjera unionista, te pozvali vladu da preduzme mjere protiv skupoće.

Englesko-francuska ofenziva.

Francuski izvještaj. K. B. Paris, 15. avgusta. Tri sata poslije podne: U području Somme podržavaju Francuzi jaku topničku vatru. Sjeverno od rijeke i u okolici južno od Liontsa rastjerana su pušćanom vatrom njemačka izvidnička odjeljenja. Sjeverno od Aisne provalili su Nijemci u maleni dio francuskih položaja sjevero-zapadno od Beaulne, ali su protunapadom odmah izbačeni.

Na desnoj obali rijeke Maase preduzeli su Francuzi nekoliko napada ručnim granatama sjeverno od Chapele St. Fine, pa su prodrli u njemačke rovove u širini od 300 metara. U odsjecima Fleury kao i oko šumica Vaux i Chapitr traje doista živahan topnički boj, inače je noć prošla mirno.

Engleski ratni izvještaj.

K. B. London, 15. avgusta. Ishod mjesnih borbi sjeverozapadno od Pozieresa bio je, da smo skoro cio ostatak rovova, u kojima se neprijatelj 13. avgusta mogao održati, ponovo zauzeti. Juče noć prodrli smo u jedan neprijateljski rov kod Monquetfarn i vratili smo se nazad u naše linije sa 11 zarobljenika.

Talijanska ofenziva.

Lord Northcliffe o borbama na Soči. K. B. London, 16. avgusta. Lord Northcliffe brzojavlja sa Soče, da niko u Engleskoj ne može pomisliti, koliko se krvave i užasne vođne borbe na Soči. Kad bi javnost doznala, koliko je ranjenika prevezeno u vagonima engleskog Crvenog Krsta, otvorila bi daleko oči od čudjenja. Neprijatelj se bori sa velikim ogorčenjem i prezirom.

Talijanski izvještaj.

K. B. Rim, 16. avgusta. Jučer su naše čete u dolini Valone preduzele juriš na brdo Crni Vrh kojega neprijatelj žestoko brani. U području Gorice dobio je neprijatelj znatna pojačanja i brani brežuljike istočno od grada pod zaštitom svog teškog topništva, koje je u boku postavljeno na visoravni Aisovica (?). Na ostalim dijelovima fronta traje obični topnički boj i intenzivno spremanje neprijatelja za odbranu.

Rusija.

Novo rusko društvo. K. B. Petrograd, 16. avgusta. Kako javlja „Novoje Vremja“, osnovano je jedno društvo pod imenom „Društvo za preobražaj mape Rusije poslije pobjedonosnog rata.“ Cilj je ovoga društva, da izradi osnove, koje će dozvoliti Rusiji, da poslije pobjede u ovome ratu zadovolji svoje povjesne, nacionalne državne slovenske zadatke. Među osnivačima ima senatora, historičara, pravnika i publicista.

Italija.

Govori talijanskih ministara. K. B. Lugano, 16. avgusta. Prilikom otvaranja talijanskih provincijskih skupština, održato je nekoliko važnih političkih govora. U Turinu hvalio je ministar predsjednik Boselli vojsku, koja se bori i gine za narodno oslobođenje. U Milanu naglasio je ministar finansija Meda potrebu da se rat nikako ne prekine prije zadobijanja krajnje pobjede. U Comu ugovorio je i Giolitti, koji je rekao da su petnaest mjeseci rata dokazali da talijanski narod kad to iziskuje čast i budućnost otadžbine, mora podnijeti najteže žrtve. Vjerojatno da će borba još biti duga i teška, ali srdačna saglasnost između boraca i naroda u pozadini zagaranovače krajnju pobjedu i time ispunjenje nacionalnih želja. Najzad je Giolitti predložio, da skupština izgasa sto hiljada lira za siročad poginulih vojnika te provincije, koji je prijedlog skupština usvojila. Ma da se Giolitti tim govorom prilagodio sadašnjim prilikama, listovi su ipak nezadovoljni njegovim govorom i prijedlogom, pošto smatraju, da on tim postupcima želi da sebi izravna put za povratak aktivnoj politici, što se sada još nikako ne želi.

Engleska i kolonije.

Produženje rada engleskog parlamenta. K. B. London, 16. avgusta. Ministar predsjednik Asquith ponio je donjem domu zakonsku osnovu, kojom se rad parlamenta produžuje do 31. maja 1917. General Smuths obolio. Zamjeniče ga general Botha. K. B. London, 16. avgusta. „Daily Chronicle“ javlja, da je general Smuths teško obolio od malarije. General Botha otputovao je u njemačku Afriku, da preuzme zapovjedništvo,

Dardaneliska komisija.

K. B. Rotterdam, 16. avgusta. „Rottendamsche Courant“ javlja, da se danas sastaje parlamentarna komisija u stvari istrage dardaneliske ekspedicije, pa će prvo obaviti samo predradnje. Kao prvi svjedoci biće preslušani članovi odbora za državnu obranu, kao i ministri, koji će predložiti komisiji osnove, po kojima je započeta ekspedicija na Galipolju.

Komisija za nezgode u Mezopotaniji.

K. B. Rotterdam, 16. avgusta. „Nieuwe Rottendamsche Courant“ javlja iz Londona: Državni tajnik za Indiju Lord Chamberlain saopštio je u donjem domu, da je komisija za istragu zdravstvenih nezgoda u Mezopotaniji saopštila imena odgovornih časnika i izjavila, da su oni smjenjeni sa svoga položaja.

Rusko-Japanski savez.

Sramotni uvjeti. K. B. Frankfurt, 16. avgusta. „Frankfurter Zeitung“ doznala sa diplomatske strane, da rusko-japanski ugovor osim objelodanjenih dviju članaka, sadržaje jedan tajni članak, kojim Rusija ustupa Japanu željezničku prugu između Kvanga i Čengze. Osim toga dozvoljava Rusija Japanu pravo slobodne trgovine i naseljavanja u Sibiru. Na koncu dozvoljava Rusija slobodno ribarstvo Japancima na Sungari u jednakoj mjeri kao i Rusima. Japan sa svoje strane obvezuje se oskrbljivati Rusiju municijom, ali izrično se u ugovoru naglašuje, da Japan nije obvezan da šalje na evropsko bojište kopnenu vojsku ili mornaricu.

Propast „Leonarda da Vinci“.

Potvrda prve vijesti. K. B. Zürich, 16. avgusta. U posmrtnom oglasu jednog brodarskog poručnika, koji je objavljen u talijanskim listovima, veli se, da je on morao završiti svoj životom uslijed tragičnog događaja jednog velikog ratnog broda. Ovim se potvrđuje propast ratnog broda „Leonardo da Vinci“.

Kako je brod propao.

K. B. Paris, 16. avgusta. „Le Petit Journal“ javlja iz Turina: Jedna ličnost, koja pripada mornarskim krugovima, a koja se vratila iz Tarenta potvrdjuje gubitak velikog ratnog broda „Leonardo da Vinci“, ali on nije bio žrtva jedne neprijateljske akcije. Sa 1200 ljudi posade brod je bio ukočljen u Mare piccolo, okružen mnogim ratnim brodovima, među njima i jedna engleska oklopnjača, kada je oko ponoći izbio požar u prostorijama kuhinje, koji se odmah brzo rasprostro, pa je prešao i zahvatio brodske sobe. Uslijed hitnog pokušaja, da se brod nasuče, on se uslijed eksplozije nagnuo u stranu i izvrnuo se. Veliki je dio posade pao u vodu, udavilo se oko 300 ljudi, među njima nekoliko časnika.

Rat na moru i pod morem.

Potopljeni neprijateljski brodovi. K. B. Beč, 16. avgusta. Zvanično se objavljuje, da je tečajem mjeseca jula potopljeno od podmornica središnjih vlasti ukupno 74 neprijateljska broda sa okruglo 103 hiljade registriranih bruto tona. Zapaljeni švedski parobrod. K. B. London, 16. avgusta. Jedna je njemačka podmornica zapalila u Sjevernom moru švedski parobrod „Pepetu“. Zaplijenjeni holandski ribarski brodovi. K. B. Amsterdam, 16. avgusta. Dosađa su engleski ratni brodovi zaplijenili 99 holandskih ribarskih brodova. Potopljen engleski razarač. K. B. London, 16. avgusta. Admiralitet javlja, da je na 13. avgusta torpediran blizu holandske obale engleski razarač „Lasso“. Razarač je potonuo. Od posade ranjen je jedan časnik i jedan mornar, dok su se dva časnika i četiri mornara utopila.

Potopljene talijanske jedrenjače.

K. B. London, 16. avgusta. Lloyds javljaju, da je prema vijesti iz Genue od jedne podmornice potopljena engleska jedrilica „Neptun“. Istovremeno potopljene su još dvije talijanske jedrilice, koje su se nalazile u blizini. K. B. London, 16. avgusta. Prema jednoj vijesti Lloyda, talijanski brod „Tetis“ potopila je 4. avgusta jedna njemačka podmornica u Sredozemnom moru. Tako isto su potopljeni talijanski parobrod „San Giovanni“ i talijanska jedrilica „Rosario“.

Austro-Ugarska.

Godišnjica stupanja na prijesto cara Bugarske. Proslava u austro-ugarskom glavnom stanu. Brzojavljaju nam iz glavnog stana ratne štampe: Povodom godišnjice stupanja na prijesto bugarskog cara Ferdinanda, bio je danas kod vrhovnog zapovjednika carske i kraljevske vojske maršala nadvojvode Friedricha svečani ručak, kojem je prisustvovao bugarski vojni ataše kod car. i kralj. glavnog stožera potpukovnik, Tantilov, gospoda časnici od njemačke vojne misije, generali i odjelni načelnici vrhovnog vojnog zapovjedništva. Za vrijeme ručka nazdravio je nadvojvoda svečaru kao maršalu carske i kraljevske vojske i vjernom savezniku. Odlikovanje austrijski ministara. K. B. Beč, 16. avgusta. Njegovo Veličanstvo car i kralj podijelio je ministru trgovine baronu Forsteru, veliki krst Leopoldovoga reda, dok je ministru nastave dr. Hussareku, ministru javnih radnja Trnki i ministru privrede dr. Zenkeru podijelio nasljedno barunstvo.

Proslava 18. avgusta u Beogradu. Sutra u petak osviće osamdeset i šesti rođendan Njegovog carsko i kraljevskog Apostolskog Veličanstva austrijskog cara i ugarskog kralja Franje Josipa I., prvi put za njegove vlade proslavio se Njegov rođendan i u Beogradu. Radi te proslave izvršene su velike pripreme. Otkrivanje „Ratnika“. U Konaku je već postavljen kip „Ratnika“, koga je po naredbi i zamisli nadporučnika pl. Ballaska izradio domobranski potčasnik J. Delunardo od lipovog drveta. Kip predstavlja pjesaka u potpunosti ratnoj opremi, koji pada na bojištu, pogodjen jednim metkom u prsa. Njegova posljednja misao: „Ne zaboravite moju ženu i djecu!“ nalazi izraza u sličnom napisu na prednjoj strani podloge. Ratnik je izrađen u prirodnoj veličini, a inače je prirodno predstavljen. Otkrivanje tog pokretnog spomenika izvršile se pred sakupljenim časnicihim korom 18. o. m., a odmah za tim pristupio se i ukucavanju željeznih pomen-klina u drvenu podlogu spomenika. Brašna ima. Kod gradjanstva se još uvijek osjeća bojazan, strah za oskudicu u brašnu i hljebu. Skreće se pažnja gradjanstvu, da je kriza u nabavci hrane i prodaji brašna i hljeba potpuno prestala i da nastupaju potpuno normalni odnosi u prodaji brašna i hljeba. Blagodareći staranju žetvenog središnjeg ureda, određena količina hrane za gradjanstvo u Beogradu stavlja se redovito i na vrijeme na raspoloženje. Isto su tako stavljeni na raspoloženje i mlinovali za mljevenje brašna i uposleni su u toj mjeri, da ne može doći do prekida u normalnom snabdijevanju brašna. Oskrbljivanje vršiče se i dalje redovno i gradjanstvo će nabavljati hljeba i brašna u opštimskim prodavnicama brašna ili određenim od strane opštine pekarnicama za prodaju hljeba gradjanstvu. Otvorenje kupališta na Savi. Danas na 17. o. m. otvara se na Savi više ratne čuprije kupalište za časnike, vojne činovnike i jednake po činu. Kupanje traje za članove časnicihim porodica od 8 sati u jutro do 12 sati u podne, a za same časnike od pol 3 sata poslije podne do 8 sati u večer. Bude li ratna čuprija u 8 sati prije podne ili u 3 sata poslije podne otvorena radi prometa brodarskog, započeoće kupanje tek poslije. Pristojba za kupanje iznosi za članove časnicihim porodica 30, a za same časnike i vojne činovnike 20 helera po osobi. U slučaju potrebe povećaje se promet na tramvaju linije broj 3, a u skoro vrijeme urediće se posebni omnibusi od Terazije do kupališta. Vrijeme. U drugoj nedjelji avgusta uživali smo u Beogradu u prijatnom toplom, lijepom vremenu. Najviša temperatura se samo 11. i 12. popela nešto malo iznad 30 stepeni Celsiusa. Ali su za to noći bile vrlo svježije i pokizivale su temperaturu između devet i četrnaest stepeni Celsiusa. I vazdušna vlaga je bila zadovoljavajuća. Neprijatno je bilo samo to, što nije bilo nikakvog pada. Čijele nedjelje imali smo jedan vrlo kratku kišu sa jedva 3 milimetra količine.

Grad i okolica. Sjednica odbora grada Beograda. U nedjelju je prije podne održao odbor opštine grada Beograda svoju redovnu sjednicu za mjesec avgust, kojoj je prisustvovao i kotarski zapovjednik g. major Franz. Na sjednici su bili prisutni svi odbornici grada Beograda sa gradjanskim povjerenikom pri opštini grada Beograda g. Juhnom i predsjednikom opštine grada Beograda g. dr. Vojslavom Veljkovićem. Sjednica je započela u 9 sati prije podne. Kao prva tačka ove sjednice bilo je pretresano pitanje prihoda i rashoda opštine grada Beograda za mjesec avgust. Prijedlog je primljen u cijelosti. U njemu su i ovoga puta povećane mnoge tačke prihoda, koji se u opšte povećava stalno uslijed razvijanja trgovine, saobraćaja i drugih poslova u gradjanstvu, stalno većeg priraštaja u gradjanstvu i razvijanja sve većeg i većeg obima rada same opštine grada Beograda. Ukupna svota rashoda i prihoda za mjesec avgust opet se znatno povećala od svote rashoda i prihoda za prošli mjesec. Prihodi i rashodi za mjesec avgust prema proračunu iznose 269.015 kruna, pored obrne glavnice za kupovinu i prodaju brašna i drugih životnih namirnica, koje vrši u komisiji opština grada Beograda, radi što boljeg i bržeg snabdijevanja gradjanstva, koja svota donosi svakog mjeseca lijep čist prihod, koji je u ovom mjesecu predviđen sa 63.365 kruna. Tako su za mjesec avgust predviđeni ovi prihodi: Trošarina 45.000 kruna, Pijaca 10.000 „ Od poreza na radnju za sirotinju 15.000 „ Od zakonskih pristojbi 10.850 „ Od klaničnih pristojbi 18.000 „ Od grobljarine 2.000 „ Mjerina 1.000 „ Od popaše 1.500 „ Od pristojbe za držanje pasa 100 „ Od iznošenja djubreta 2.000 „ Od raznih kazni 100 „ Razni sitni nepredviđeni prihodi 100 „ Vanredni prihodi i dobiti od prodaje robe i mlijeka 63.355 „ Poslije toga je primljen prijedlog i proračun rashoda za mjesec avgust, koji pregvidja ove važnije tačke: Naime plata osoblju opštine grada Beograda 47.930 kruna, Naime cubokane 560 „ kupatila 510 „ uredskih potreba 5.000 „ materijalnih izdataka 1.000 „ voznog parka 35.600 „ sanitetskog materijala 7.900 „ sirotinjskih potpora 53.000 „ Za tehničke radove 17.100 „

Privremeno premještanje zemunskog šteka. Uslijed opravki, koje se vrše na njemu, štek, na kojemu pristaju brodovi za Zemun i Oršavu, neko će vrijeme biti izvan saobraćaja. Do dalje će se naredbe ukrcavanje za Zemun i Oršavu vršiti na šteku, što stoji prema „Hotel Kragujevcu“. Hrana za stoku. Gradjanstvo koje ima stoku na ishranu i koje je dosada dobivalo od opštine grada Beograda dozvole za kupovinu kukuruza i mekinja, neka se više ne obrača za iste dozvole opštini, jer opština neće u buduću izdavati više dozvole za kupovinu hrane za stoku. Nadjen lieš srpskog vojnika. 21. maja ove godine nadjen je i izvučen u savskom vojnom pristaništu lieš jednog srpskog vojnika. Kod toga je vojnika nadjena vojna dopisna karta sa adresom: Petar Antonijević, I. četa, IV. bataljon, 5. puka, II. poziva, drinske divizije, Obrenovac. Dosađnja istraga redarstvenih vlasti o porodici ovog poginulog vojnika ostala je bez uspjeha. S toga se pozivaju njegovi srodnici ili ma ko, koji bi o njima što znau, da to javi zapovjedništvu redarstva (policije) u Beogradu. Objava. Uprava vodovoda i kanalizacije u Beogradu traži kanalizacionog inženjera, koji se razumije i u betonske konstrukcije; stupiti može odmah. Pismene ponude, u kojima je označena plata, koju bi kandidat zahtijevao, a uz priložene svjedodžbe, imaju se predati najdalje do 25. avgusta 1916. kod c. i k. gradjevinskog odjeljenja vojne glavne gubernije. Upravnik vojnog gradjev. odjeljenja.

Grad i okolica. Sjednica odbora grada Beograda. U nedjelju je prije podne održao odbor opštine grada Beograda svoju redovnu sjednicu za mjesec avgust, kojoj je prisustvovao i kotarski zapovjednik g. major Franz. Na sjednici su bili prisutni svi odbornici grada Beograda sa gradjanskim povjerenikom pri opštini grada Beograda g. Juhnom i predsjednikom opštine grada Beograda g. dr. Vojslavom Veljkovićem. Sjednica je započela u 9 sati prije podne. Kao prva tačka ove sjednice bilo je pretresano pitanje prihoda i rashoda opštine grada Beograda za mjesec avgust. Prijedlog je primljen u cijelosti. U njemu su i ovoga puta povećane mnoge tačke prihoda, koji se u opšte povećava stalno uslijed razvijanja trgovine, saobraćaja i drugih poslova u gradjanstvu, stalno većeg priraštaja u gradjanstvu i razvijanja sve većeg i većeg obima rada same opštine grada Beograda. Ukupna svota rashoda i prihoda za mjesec avgust opet se znatno povećala od svote rashoda i prihoda za prošli mjesec. Prihodi i rashodi za mjesec avgust prema proračunu iznose 269.015 kruna, pored obrne glavnice za kupovinu i prodaju brašna i drugih životnih namirnica, koje vrši u komisiji opština grada Beograda, radi što boljeg i bržeg snabdijevanja gradjanstva, koja svota donosi svakog mjeseca lijep čist prihod, koji je u ovom mjesecu predviđen sa 63.365 kruna. Tako su za mjesec avgust predviđeni ovi prihodi:

Trošarina	45.000 kruna
Pijaca	10.000 „
Od poreza na radnju za sirotinju	15.000 „
Od zakonskih pristojbi	10.850 „
Od klaničnih pristojbi	18.000 „
Od grobljarine	2.000 „
Mjerina	1.000 „
Od popaše	1.500 „
Od pristojbe za držanje pasa	100 „
Od iznošenja djubreta	2.000 „
Od raznih kazni	100 „
Razni sitni nepredviđeni prihodi	100 „
Vanredni prihodi i dobiti od prodaje robe i mlijeka	63.355 „

Privremeno premještanje zemunskog šteka. Uslijed opravki, koje se vrše na njemu, štek, na kojemu pristaju brodovi za Zemun i Oršavu, neko će vrijeme biti izvan saobraćaja. Do dalje će se naredbe ukrcavanje za Zemun i Oršavu vršiti na šteku, što stoji prema „Hotel Kragujevcu“. Hrana za stoku. Gradjanstvo koje ima stoku na ishranu i koje je dosada dobivalo od opštine grada Beograda dozvole za kupovinu kukuruza i mekinja, neka se više ne obrača za iste dozvole opštini, jer opština neće u buduću izdavati više dozvole za kupovinu hrane za stoku. Nadjen lieš srpskog vojnika. 21. maja ove godine nadjen je i izvučen u savskom vojnom pristaništu lieš jednog srpskog vojnika. Kod toga je vojnika nadjena vojna dopisna karta sa adresom: Petar Antonijević, I. četa, IV. bataljon, 5. puka, II. poziva, drinske divizije, Obrenovac. Dosađnja istraga redarstvenih vlasti o porodici ovog poginulog vojnika ostala je bez uspjeha. S toga se pozivaju njegovi srodnici ili ma ko, koji bi o njima što znau, da to javi zapovjedništvu redarstva (policije) u Beogradu. Objava. Uprava vodovoda i kanalizacije u Beogradu traži kanalizacionog inženjera, koji se razumije i u betonske konstrukcije; stupiti može odmah. Pismene ponude, u kojima je označena plata, koju bi kandidat zahtijevao, a uz priložene svjedodžbe, imaju se predati najdalje do 25. avgusta 1916. kod c. i k. gradjevinskog odjeljenja vojne glavne gubernije. Upravnik vojnog gradjev. odjeljenja.

Narodna privreda. Voćarstvo i iskorišćavanje voća u Srbiji. Izvoz voća i voćarskih proizvoda još jednako zauzima jedno od prvih mjesta u srpskoj trgovačkoj bilanci, u prkos

znatnoma poletu što ga je zadnjih godina pokazala srpska spoljna trgovina, time što se, — zahvaljujući u glavnom penjanju cijena mesa, — srpski izvoz od 53,385.000 dinara u godini 1896. popeo na 84,221.000 dinara u godini 1912. Istina da procentualni udio voća u cjelokupnom izvozu zavisi od toga kako je koje godine ispala žetva voća, no ako se izračuna prosječna količina izvoza u voću za nekoliko godina, te kad se ova uporedi sa cjelokupnim izvozom, naći će se do duže da ovaj procent stalno opada, ali da je ipak još toliki, da se iz njega baš zbog znatnog penjanja cjelokupnoga izvoza može vidjeti značaj voćarstva u Srbiji. Tako je doduše procentualni udio voća i voćarskog proizvoda u cjelokupnom izvozu od 20,83% prosječno godišnje u periodu od 1896. do 1900. pao na 18,09% u periodu 1896.—1906. godine, pa čak i na 14,94% u periodu 1906. do 1912. godine, ali treba imati u vidu da se za isto vrijeme ukupna vrijednost izvoza popela od 53,385.000 din. na 84,221.000. Prema tome se ukupna vrijednost izvoza popela za 58 na sto, dok je udio voća i voćarskih proizvoda u cjelokupnom izvozu pao samo na 5,89 na sto.

No iz ovih brojeva može da se vidi, da je voćarstvo u Srbiji moralo uzeti znatnoga maha, da bi se pri tako znatnom penjanju cjelokupnoga izvoza moglo održati sa ovoliko neznatnim opadanjem svoga učešća u cjelokupnom izvozu. I zbilja, kao što ćemo vidjeti, tek je zadnjih godina obrabana veća pažnja voćarstvu, te je pokušavano da se ono dovede na racionalniju osnovu, dok se ranije ostavljalo prirodi, koliko će i kakvo voće proizvesti. Iskorišćavanje voća ograničavalo se na sušenje šljiva, koje je vršeno na vrlo primitivan način, te na pečenje šljivovice, koja je proizvodnja bila potpuno slobodna. Pošto je šljivovica najomiljenije narodno piće u Srbiji, a pošto je u većim količinama proizvođene samo u slabijim kvalitetima (20—40%), to je njen izvoz u sravnjenju sa velikom produkcijom bio srazmjerno vrlo neznatan, te je posljednjih godina spao na minimum. Stalno opadanje izvoza šljivovice može se vidjeti iz sljedeće tabele:

Izvezeno je šljivovice:

Prosječno godišnje	Litara	U vrijednosti	Cijena po litru
1861—1870	2,247.740	537.874	24.—
1871—1888	2,135.143	604.146	28.30
1881—1890	430.990	153.098	35.50
1891—1895	303.080	180.660	43.10
1896—1900	604.460	215.394	35.60
1901—1905	295.566	101.191	34.20

(Podaci za zadnje godine navedeni su u jednoj donjoj tabeli).

Prema tome izvoz je u prkos stalnom penjanju cijena spao na petinu, dok je udio toga izvoza u cjelokupnom izvozu spao od 2,36% na 0,15%.

No zato je izvoz suvih šljiva od početka pokazivao tendenciju penjanja, te ovaj artikal i danas medju voćem predstavlja najvažniji izvozni proizvod. Izvoz suvih šljiva iznosio je naime:

Prosječno godišnje	Kilograma	U vrijednosti	U ukupnom iznosu
1861—1870	1,157.313	314.178	27,10%
1871—1880	7,049.532	2,829.690	40,10%
1881—1890	26,356.148	7,262.334	27,60%
1891—1895	19,992.817	4,298.800	21,50%
1896—1900	32,528.336	9,104.969	28,0%
1901—1905	30,439.275	7,157.577	23,50%

(Podaci za zadnje godine naće se u drugoj donjoj tabeli).

Kao što vidimo izvoz suvih šljiva, pokazivao je doduše stalno tendenciju penjanja, ali je u toku većih perioda godina, kao što smo ih mi ovdje uzeli, podlegao tolikim promjenama, koje se ne mogu objašnjavati prosto lošim žetvama pojedinih godina. Srpski privredni pisci naime smatraju, da je po neki put srpski šljivarski trg uslijed rđavog sušenja sticao tako rđav kredit tako da na primjer peštanska i njemačka pijaca ponekad uopšte nijesu uzimale srpsku šljivarsku robu. Tek posljednjih godina pristupila je srpska vlada mjerama, kojima se išlo na to, da se popravi i izjednači proizvodnja ove robe.

Docnije nego što je počelo sušenje šljiva i pečenja rakije pojavila se izrada pekmeza, koji se kao izvozni proizvod javlja prvi put u periodu 1881.—1885. i to u vrlo neznatnoj prosječnoj godišnjoj količini od 4959 dinara, ali koji je ubrzo zatim zauzeo vrlo važno mjesto u iskorišćavanju šljiva. Docniji izvoz pekmeza iznosio je:

Prosječno godišnje	Kilograma	U vrijednosti
1886—1890	1,738.608	524.787
1891—1895	2,955.853	891.610
1896—1900	7,596.200	2,393.453
1901—1905	12,052.231	2,528.688

U isto doba počinje i izvoz oraha, čiji se prosječni godišnji izvoz do godine 1905. popeo na 100.000 dinara, dok se odnosno izvoza ostaloga sirovoga voća (izuzev šljiva) u tome periodu mogu utvrditi samo pokušaji, koji su dostizivali jedva izvoznju vrijednost od 20.000 godišnje.

Ma da se iz ovih podataka vidi, koliki je važan položaj zauzimalo voćarstvo u srpskoj poljoprivredi, i ma da se prenja razvijanju izvoza može suditi da se stanovništvo trudilo, da što bolje iskorišći voćarske proizvode to je — kao što već napomenusmo — vlada tek u posljednje vrijeme preduzela mjere, da u zemlju uvede racionalno voćarstvo i iskorišćavanje voća. Priroda je takoreći decenijama morala pokazivati vladi, da je ova zemlja naročito pogodna za voćarstvo i da bi narod od njega morao imati mnogo većih koristi nego što ih stvarno ima, dok se nije riješila da pristupi mjerama za podizanje voćarstva.

Oskudica uglja u Italiji.

Kako se iz Züricha javlja, talijanska je vlada dozvolila društvima plina, da povise cijene, i pored postojećih ugovora, prema odluci naročite komisije. Kako vanredno skaču cijene engleskog uglja, to je i davanje plina po dosadašnjim ugovornim cijenama bila čista šteta. Ali za Talijane se u ovoj nevolji pojavljuje neka nada. Prema saopštenju „Corriere della Sera“ pronadjen je u okolini San Remo, 12 km. od Ponti Nava, mađan kamenog uglja. Ugaj vanredno gori i daje veliku toplotu. Ovom pronalasku tehničari pridaju veliku važnost.

Smanjena naklada magjarskih novina.

K. B. Budimpešta, 16. avgusta. Središte za potrošnju novinarske artije određuje na temelju naredbe vlade, da od danas svi budimpeštanski listovi, koji se prodaju uz cijenu od 12 helera smiju izlaziti samo na osam stranica, oni od 8 helera na šest stranica, oni od 6 helera na četiri stranica, a oni od 4 helera i jeftinije samo na dvije stranice, pošto je zalih artije za rotacione strojeve već skoro istročena.

Rekvizicija maka u Austriji.

K. B. Beč, 16. avgusta. Naredbom ministarstva poljoprivrede rekvirirana je ovogodišnja žetva maka, kao i količine koje su preostale od prošle godine. Mak će se upotrijebiti za produkciju zejtlina. Cijena je maku 150 kruna od sto kila za dobrovoljno prodane količine, dok će se rekvirirane količine plaćati za deset postotaka jeftinije.

Bečka burza.

K. B. Beč, 16. avgusta. Burza je uslijed jučerašnje vijesti berlinske burze o padanju rumunjske rente bila neraspoložena, s toga je i sposobnost rada trga bila slaba tako, da je već i najmanja ponuda dovodila tečajeve do srazmjerno jačeh kolebanja. Izuzimajući turskih papira, koji su se dobro držali, svi ostali imali su veće štete. Nezavisno od spekulativnog polja trg sa ulozima održao se u dosadašnjoj stalnosti.

Razne vijesti.

Trajno pridržanje „ljetnog vremena“ u Njemačkoj i nakon rata.

Pruski ministri za javne radnje, za unutarnje poslove, za trgovinu, nastavu, poljoprivredu i financiju izdali su, po berlinskim vijestima zajedničku okružnicu vrhovnim predsjednicima o pitanju trajnoga pridržanja ljetnoga vremena te o djelovanju i uspjesima ove ustanove. Okružnica glasi: Budući, da je naredbom saveznoga vijeća od 6. aprila 1916. naredjeno pomaknuće satova za vrijeme od 1. maja do 30. septembra 1916. i nastupilo to će trebati uzvraćati ne bi li se ovakova mjera, kojom se namjerava izdašnije iskorišćavanje dana njege svjetla i u kasnije vrijeme poprimila. Pošto je u prvome redu ovu odredbu izazvala nužda, da se s raspoloživim sirovinama i produktima, što služe u svrhe osvijetljenja, štedljivo gospodari i pošto će ovi razlozi i za vrijeme nakon rata postojati to se mora već sada s time računati, da će se t. zv. ljetno vrijeme pridržati za vrijeme dok rat traje a i u prelazno vrijeme.

Nastaje pak pitanje, ne bi li se ova ustanova i nadalje trajno ostavila i ne bi li bilo svrsi shodno, da se izabere drugo vrijeme za pomaknuće satova kao n. pr. od 1. aprila do 30. septembra. Za mjesec u zimi ne dolazi pomaknuće dnevnih satova u obzir s razloga što se od toga za općenitost ne mogu očekivati kakovi probici.

Wilsonovi rođaci u Češkoj.

Praska „Narodni Politika“ javlja, da predsjednik Saveznih Država Wilson ima u Češkoj mnogo rođaka po ženidbi. Wilsonovim rođacima pripadaju nadučitelj Anton Kopta i posjednik Vavclav Vondrašek u Kozlanu, profesor plzeniske češke trgovačke akademije dr. Anton Šnajdant, stručni učitelj Friček u Plznu, predsjednik stanice Friček u Dobruši i drugi. Činovnik finansijske direkcije u Plznu Fanta bliži je rođak Wilsona, jer je predsjednik Wilson ujak Fantine gospođe. Ova je srodstva osnovao češki virtuoza na violini Vavclav Kopta, koji se je 1871. oženio sestrom predsjednika Wilsona.

Doživljaji zastupnika Zlinskog.

Zastupnik u ugarskom saboru Stefan Zlinsky, koji je od početka rata bio u Španiji, vratio se je neki dan u Budimpeštu. Na stanici su dočekali Zlinskog grof Karolyi i njegovi stranački drugovi. Zlinsky je bio strašno umoren. Putovao je iz Španije u Budimpeštu tri nedjelje, a putovanje je bilo nada sve pustolovno. Između ostalog pričao Zlinsky: „Došao sam na parobrodu „Hollandija“, koji je prije tri nedjelje otplovio iz španjolske luke Vigo. Parobrod je vozio kafu, pa je vrlo često zaustavljan. U Tynemouthu je engleski trust izdao odnoso tovara kafom razne naredbe. Naprijed se je išlo vrlo polagano, jer su engleski piloti sada vanredno opreznii. Svaka tri dana mijenjaju se mine, koje su položene u more. Zbog podmornice „Deutschland“ strazarska je služba mnogo pomnija, a na mnogim se mjestima mijenjaju mine šta više svaki dan.“

O postupanju u Španiji izjavio se je Zlinsky jako laskavo

Saopštenja o nestallma.

Srpskom Crvenom Krstu, Zeneva. — Molimo najučtivije upravu Crvenoga Krsta da nas po mogućstvu izvjesti za našega brata Božidara Adamovića, obvezanika bolničara XV. rezervne bolnice, Grocka, koji se do danas nije javio. Unaprijed ostajemo blagodarni Nasti i Mila Adamovićeve, Ivan Begova ul. 1. Beograd.

1503.—27348. Porodični načelnika ministarstva Prosvete Dragomira Obradovića, i gospođi Zorki Beograd, saopštava se, da je gospodin Dragomir zdrav.

1504.—26163. Moli se za izvještaj o gospodinu Drag. Joksimoviću, pisaru načelstva u Prizrenu, koji je bio ostao tamo, da grad preda.

1505.—27349. Saopštava se gospođi Vidosavi Nikolić Brus, u kući gospodina Radovića, da je Radiša zdrav.

1506.—23562. Izvještava se gospođja Kina Dragomira Rajkovića, Čačak, Hunjadi ul. 5., da joj je sestra Darinka Miletić zdrava i moli da joj pošalje 2000 franaka.

1507.—26707. Izvještava se gospođja Olga Lazić, Vidinska ul. 24, da je gospodin Petar Sarić zdrav, i moli da ga edmah izvjesti o djeci.

1508.—15584. Moli se za izvještaj o gospodinu Sister Florence Chefton u bolnici Crvenog Krsta u Beogradu.

1509.—23587. Saopštava se gospođji Leposavi A. Andrejević, Čuprija, u kući Drage Dinlić, da su njen muž i njegova braća Mita i Raša zdravi, kao i rođaci Branko i Dragi.

1510.—27332. Izvještava se gospođja Natalija Drag. Veljkovića, da je Boško Damjanović zdrav.

1511.—26605. Izvještava se gospođja Polka Radovanović, Niš, Karadžić djeva ul. 45, da je gospodin Dušan zdrav.

1512.—27229. Saopštava se gospođji Ljubi V. Knežević, selo Zubešinac kod Kruševca, da je njen muž zdrav.

1513.—27230. Izvještava se gospodin Petar Nikolić Planinčanin trgovac, Zaječar, da su mu sinovi i zetovi zdravi.

1514.—26094. Srećko Kondić, bravar, Užice, izvještava se, da je Miodrag Kondić stud. zdrav.

1515.—27344. Izvještava se gospođja Mileva Popović, Beograd, Prištinska ul. 5, da je Voja zdrav i pita da li joj je novac potreban.

1516.—27354. Izvještava se gospođja Marija Ačimović, udova, Trstenik, okrug Kruševački, da je Steva zdrav.

1517.—23558. Saopštava se gospodinu Lazaru Pavloviću, Kralja Aleksandra ul. 118, da je gospodin Miličević zdrav.

1518.—26725. Saopštava se gospođji Mici Marković, Kruševac, da joj je sin Dragomir zdrav.

1519. Izvještava se, da je potpukovnik Gjura Dokić zdrav.

1520.—27333. Saopštava se gospođji Zori Spasojia Tešić, Čačak, da su gospodin Srećko, Milica, Spasoje i Dušan zdravi.

1520.—27248. Gospodin Dimitrije Dimitrijević, sveštenik, Kruševac, izvještava se, da je njegov sin zdrav.

1574.—27652. Züricher Bureau izvještava:

- Gospođina Strjadina Matića, trg. Požarevac. Dr. Lukić je zdrav, moli za izvještaj o ženi i djeci.
- Mihajlo Jovanović, predsjednik kasacije, Beograd, Krunska ul. 47. Pantelija, Vlada i Pera zdravi su.
- Gospođja Ana Pante Jurišića, Beograd, Krunska ul. 47. Pantelija, Vlada i Pera zdravi su.
- Gospođja Sibinka Radojčić, udova, Niš. Milan je zdrav.
- Ljubica Radojčić, Niš. Milan je zdrav.
- Dara Radiojević, Niš. Milan i zet su zdravi
- Gospođja Jelisaveta Stanojević, Beograd. Svi vaši i Beševići zdravi.

1479.—23588. Gospođji Hristini T. Andrejević, Niš, Šumatovačka ul. 25, saopštava se, da je Aleksandar poslao 400 kruna.

1480.—27351. Saopštava se poridiči advokata Milana Nešića, Kragujevac, da su gospođa Milan, Kosta, Lazar i Ljuba zdravi.

1481.—26606. Izvještava se gospođja Darinka Toskić, Požarevac, da je gospodin Boško zdrav.

1482.—27971. Saopštava se gospođji Ivanki Joce Milosavljevića, koja je ostala u kući Stevanovića u Kraljevu, da je gospodin dr. Joca zdrav.

1483.—27269. Gospodin Stevan Maksimović advokat, Požarevac, izvještava se, da je njegov sin zdrav.

1484.—27331. Gospođji dr. Bože Lužanina, saopštava se, da joj je muž zdrav.

1485.—27341. Saopštava se gospodinu Vlajku Stevanoviću, trgovcu, Kruševac, da su Steva Ačimović i Čile zdravi.

1486.—26188. Izvještavaju se gospođja Stana P. Mitrović, udova i Natalija Nikolić, Hilendarska ul. 42, ili Mitar 16, da je Radenko Mitrović, gimn. zdrav.

1487.—26121. Izvještava se Vladimir Bračić, zemljoradnik iz sela Medvedje, srez trstenički, okrug kruševački, da je njegov sin Radoslav zdrav i školu posjećuje.

1488.—26754. Saopštava se gospođji Ljubici M. Jovanović, Čačak, u kući gosp. Stejskala, da je gospodin Milivoje Jovanović zdrav.

1489.—26745. Gospodin Dragutin Jelić, Kragujevac, izvještava se, da je gospodin B. D. Jeftić, zdrav.

1490.—26704. Gospodin Milan Zarić prof. Valjevo, izvještava se, da su Kosta, Dušan, Mika i Dragutin zdravi.

1491.—26655. Gospođja Ljubica Danić, Kruševac, izvještava se, da je gospođin Dragi zdrav.

1492.—26142. Saopštava se gospođji Katarini Ristić, Vranje, da je njen sin Toma zdrav.

1493.—26756. Izvještava se gospođja Mara D. Živković, Beograd, Kraljice Natalije ul. 5, da je gospodin Drag. Živković i njegov brat zdravi.

1494.—26755. Saopštava se gospođji Leposavi Živčić, Aleksandrovac—Župa, da je gospodin Milan Živčić, zdrav.

1495.—27244. Gospođji Katarini Ignjatović, Misirlić, Piroć, saopštava se, da je Nikola Mitković zdrav.

1496.—26715. Moli se za izvještaj o gospođji Nastasiji Popović, koja je ostala u Grejaču kod Niša, a ranije živila u Smederevu da li se sada nalazi u Grejaču ili u Smederevu.

1497.—27256. Saopštava se gospođji Avramović, Vranje, da je gospodin Petar Avramović, stud. med. zdrav.

1498.—26705. Izvještava se gospođja Pavlija Radojčković, Beograd, Sanatorium Vračar, da su njen sin Sava, unuk Marko i Olga zdravi.

1499.—27257. Gospodin Vasa Anđelić, Piroć, izvještava se, da je gospodin Nikola Mitković zdrav.

1500.—26702. Izvještava se gospođja Živana Antonijević, Niš, Jeronimova ul. 11, da su gospodin Svetozar i Sergije Orlov zdravi.

1501.—27343. Saopštava se gospodinu Veljku Popoviću, Vrnjci, Vila Stizanka, da je gospodin Sveta zdrav.

Zbog praznika nije jučerašnji naš list izašao.

Posljednje brzopadne vijesti.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

K. B. Berlin, 16. avgusta.

Zapadno bojište:

I jučer vodio se žestok boj na položajima jugo-istočno od Armentieres i u Artois. U okolici Pozieres nastavili su Englezi svoje uzaludne napade sve do jučer jutro; preko dana nije njihova pješadija ništa preduzimala. Sjeverno od Villersa nije uspio jedan noćni prepad. Kod Moulai sous Touvent, u području Aisne razvila se na obim stranama dosta jaka vatra, spojena sa napadima zagušnjivim plinovima, ali samo na kratko vrijeme. Istočno od Reimsa odbijene su jače neprijateljske izvidnice.

Istočno bojište:

Od mora, pa sve do Dnjestra nije bilo nikakvih osobitih događaja. Čete poljačke legije preduzele su u okolici Hulewicze kratki ali uspješni prepad. Njemačka letuća odjeljenja navalila su i zarobila ruske prednje straže kod Kisielina; zarobljeno je 163 vojnika i jedan časnik. Poslije teških poraza, koje su pretrpili Rusi na 14. avgusta sjeverno od Dnjestra, navalili su oni rijetko i vrlo slabo. U Karpatima zaposjele su naše čete visinu Stara Wipczyna sjeverno od Capula.

Balkansko bojište:

Južno od Dojranskog jezera odbijen je napad nekoliko francuskih bataljuna.

Vrhovno vojno vodstvo.

Sud pukovnika Egli-a o položaju kod Verduna.

(Naročiti brzopad „Beogradskih Novina“) Zürich, 16. avgusta.

Govoreći o ratnom položaju na bojištu kod Verduna piše pukovnik Egli, da su Francuzi iznenadnim prepadima posljednjih sedmica postigli doduše neke uspjehe, ali ovi nijesu dostatni, da nadvladaju protivnika. Danas su već Francuzi izgubili veliki dio svojih uspjeha u posljednjim danima mjeseca jula. Posljednji napadi kod Verduna imali su samo mjesnu vrijednost, jer Francuzi nijesu danas u stanju, da kod Verduna skupe veće snake i na taj način da poveru veću akciju. Odlučio je udar moguć samo novim i velikim snagama, ali ovih nemaju Francuzi.

Švajcarsko-njemački pregovori.

(Naročiti brzopad „Beogradskih Novina“) Bern, 16. avgusta.

U Bern će stići njemački komisari, koji će voditi švajcarsko-njemačke pregovore.

Ovim povodom piše „Berner Tagblatt“: Uvjereni smo, da će Njemačka upotrijebiti ovu zgodu da se pokaže kao dobar i vjern susjed Švajcarske. Pod lozinkom zaštite malih naroda pošle su u rat sile spoznata. Njemačka će zadobiti u Švajcarskoj velike simpatije, ako neće popt Engleske i Francuske tražiti kompenzacije za uvoz ugljena. U Švajcarskoj vlada veliko puždanje, da će Njemačka postupati pošteno.

G. Budimović, Kruševac.

Croix Rouge Serbe, Bureau de Renseignements, Geneve, Rue Pierre Fatio 25. Molim Crveni Krst, da me izvjesti, da li je u životu moj muž Miloje A. Dolić, rezervni kapetan I. klase, III. četa, I. bataljun, 15. pješ. puka, timočke divizije Stevana Sindjelčića, koji mi se za toliko mjeseci još ni jednom nije javio. Unaprijed zahvaljuje Hristina M. Dolića iz Varvarina. B. 505

Dragoljubu Milovanoviću, Hotel Terminus, Zeneva. Vaš izvještaj mnogo naš je obradovao. Hvala. Molim Vas javite mome sestriću M. Terziću majoru, da izvjesti moje sinove Velju i Vladu i zeta Peru, da smo svi zdravi, živimo u Kruševcu, pozdravljamo ih i želimo da nam se što češće javljaju. Zahvaljuje Julka Bogdanovića, Kruševac, Regierungsstrasse 14. B. 506

NIKOLI JELICICU, Genf, Bernstr. 1. Molim te piši Milošu, neka te izvjesti gdje se nalaze moji rođaci Steva Nastasijević, I. četa, II. bat., 12. puka i Apostol Nastasijević, II. četa, III. bat., 10. puka, jer ni do danas o njima ništa neznamo. Tako isto izvjesti gdje se nalazi Branko Janošević, njegovi su u očajanju za njim, jer se nikako ne javlja. Javljaj se češće preko novina. Mi smo svi zdravi i sve vas mnogo pozdravljamo. Kosa. B. 557

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Zeneva. — Molim Srpski Crveni Krst, da me izvjesti o mojoj braći Velimiru Piroćancu, majoru i Dobrovolju Piroćancu, pješad. kapetanu, koji su otišli s vojskom i nisu se nikako javili. Unaprijed blagodarna Sofja Momirović, Kruševac, Habsburgerstrasse 42. B. 553

Gospođji DESANKI-SESI-DJ. ARANDJELOVIĆA, Zeneva. Najljepše vas molim da budete dobri i izvjestite me o mome sinu Miodragu Momiroviću, djaku VI. razreda gimnazije, za koga sam čula, da je u Gaillac-u, Južna Francuska, no o kome nemam pozdane vijesti, od kako je otišao. Njemu javite, da smo svi živi i zdravi i neka pokuša, ma na koji način, da nam se javi. Unaprijed vam najtoplije zahvaljuje Sofja Momirović, Kruševac, Habsburgerstrasse 42. B. 554

Gosp. KOCI LJOTICU, Zeneva. Vidimo u „Beogradskim Novinama“, da ste bili tako dobri, te ste javili izvještaj broju naših građana iz Kruševca i okoline da su živi i zdravi, zato vas prijateljski molimo da se raspitate za naše sinove Pauna Ristića i Božidara Jovanovića, vojnika 12. puka posljednjih regruta, pa nas izvjestite, što ćemo vam biti veoma blagodarni, pozdrav svima našim prijateljima koji se nalaze tamo. Milisav Ristić i Avram Jovanović, iz Dedine, srez rasinski. B. 555

MILUTINU UROSEVICU, Amerikanu, Zeneva. Molim vas izvjestite Jovana Pavlovića, kapetana, primila sam preko Wiener Bank Vereine. Kruna 147.35. U buduću neka šalje više. Dobio je sina Slobodana, neka javi, a i vas molim javite mi, jer smo u očajanju, da li su živa moja braća Miodrag Matić, hugista niske centrale, Slobodan Matić, maturant regrut 1906. god. Jova neka javi za braca Milorada, kao i za Milutina Nedeljkić, sanitetska kolona šumadijske divizije, I. poziva; Slavka Nedeljkić, regruta 1906. god.; Miodraga Nedeljkić, to su sinovi Ljubomira Nedeljkića iz Kruševca i Gvozdena Kitanovića, iz Bivolja. Većito blagodarna Kosara Pavlović, Kruševac, Zug-Platz No. 11. B. 551

Gosp. Mihaju Tadiću, Pension Regina, Zeneva. Sav poslati novac i vaše dvije karte primila sam. Molim javite Jaši, da se g. Olga Kun nalazi u Kruševcu sa dječom i majkom u velikoj oskudici. Neka joj pošalje neku platu, a u isto vrijeme raspita za Huga Kuna, poručnika rezerv. inžinj. batalj. kombinovane divizije i javi mu da su oni zdravi i da što prije pošalje novac na moju adresu. R. Prodanovića. B. 542

Molim sve svoje prijatelje, da me izvjeste, da li što znaju o mome mužu Arandjelu Djordjeviću, kaplaru II. čete, II. bat. 13. puka, timočke divizije. II. poziva, da mi odgovore preko ovog lista. Ja se nalazim u Stalacu sa Miladinom Persida A. Djordjević. B. 521

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, odjeljenje za informaciju. Molim vas izvjestite moga muža Spiru Matića, konduktora kruševačke pošte, jer mu ja neznam adresu, da sam primila 117 kruna, koje mi je preko vas poslao. Zdrava sam sa Radom i Miletom. Mala Slobodanka pozdravlja oca, nalazim se u Kruševcu u istom stanu i molim ga, da mi se javi i da mi pošalje još novaca. Leposava Matić, Gaglovičstrasse broj 6. B. 552

Izvještajnom odjeljenju „Srpskog Crvenog Krsta“, Krf, za Tihomira Marjanovića Hotel „Anglaiser“. Novac od tebe i Gjure primili smo, koji nam je dobro došao, jer smo bili u velikoj oskudici. Zato nas se sjetite i u buduću koliko možete, jer je ovdje velika skupoća. Mi smo za sada u selu i ovdje ćemo ostati dotle, dok ne budemo morali ići, o tome ćemo vas izvjestiti. Za vas dvojuću mnogo brinemo, jer se nikako ne javljate. Javi se ti, i neka se Gjura javi Dari, jer se mnogo brine za njega. Pozdrav Gjuri i tebi od nas sviju, tvoja Dana. B. 500

Gospodinu MITI RADOVANOVICU, Zeneva. Hvala na izvještaju o Milošu, jako smo se obradovali, da smo opet o njemu nešto doznali. Za nas neka ne brine, zdravi smo svi, kao nam samo što nemože češće da nam se javlja, u brizi smo za njim i neznamo šta je sa mladim bratom i Radosavom. B. 550

Birou Djordjević, Zeneva. Za V. Joksića, učitelja. Zdrava sam sa dječom i Stankom u Kruševcu. Sa mamom ne mogu da dobijem vezu. Zorka. Javite Dragoljubu Hicu, blagajniku pekarske čete, timočke div., I. poz. Dobili smo izvještaj od njega i braće Čordića, da su zdravi. Porodice njihove zdr

Gosp. Peri Bogavcu, Hotel Terminus, Ženeva. Učtivo molimo gospodina, da naš izveštaj ako je ikako moguć za Svetozara Mladenovića, konduktora s. d. ž. i sinu mu Živojnu Mladenoviću, limar, Dušana Ristića, kočničara s. d. ž. i Nikolu Čirića, rukovodca manevra. Svi su iz Beograda. Molimo vas izvestiti ih da smo u Beogradu i da smo svi živi i zdravi. Ako im je moguće da nam pošalju malo troška. Molimo vas odgovorite preko „Beogradske Novine“. Vječito blagodarina Draga Mladenovića, Djurdjevo brdo. 11019-3

Croix Rouge Serbe, Bureau de Renseignements, Ženeva, Rue Pierre Fatio 25. Molim Bureau da izveštaj da li su živi i zdravi Stanko Misojčić, p. poručnik komandir II. čete, I. bat., 6. puka, 3. poziva, drinske div. i sin Živan Misojčić, kao izbjeglica. Ivan Manjenčić, podnarednik drin. div., 2. poziva, 5. poziciona baterija. Unaprijed blagodarim i molim da se odgovori na adresu Darinke Terzićeve, Policijska ul. br. 10. Šabac. 11090-8

Züricher Bureau für Aufsuchung Vermisster, Bahnhofstrasse 42. Zürich. Božica Milana kartu dobio sam pod Nr. V. B. 18, od 24.5. 1916. Familija je živa i zdrava. Miloš je u Nežideru, Sveta u Vadat, javlja se, ostali su kod kuće. Šta je za Danilom Kostićem, Ilijom Stankovićem, njihovi su zdravo. Pozdrav Božić Djura, Jakšičeva ul. br. 11. 11081-8

Gosp. Simi Cvetkoviću, profesoru, Rue Pierre Fatio 25. Ženeva, Suisse. Novac sam primila 290 kruna. Sa djecom sam zdravo i dobro, od aprila mjeseca u našoj kući. Javljam se češće, izvesti nas ako šta znaš za Ljubiju preko ovog lista. Pozdravlja te Zorka sa djecom. Pocerska br. 46. Šabac. 11080-8

Dr. Dušanu Radojkoviću, lekaru, Lausana za gosp. Ljubu Vulovića. Molim vas gospodine, izvestite mog muža Vasilija Mašića, rezervnog poručnika 6. puka iz Drenovca, da se nalazi u Drenovcu sa djecom, neka mi se javi i po mogućstvu nek mi novac pošalje. Moli vas i poštuje Ljubica Mašićka, Drenovac. 11080-8

G. Mihajlu Bokoniću, Genf. Budite dobri, pa javite mome mužu Sveti Djordjeviću, računopitaču prve armije, da sam sa djecom zdrava u Palanci smederevskoj i da mi novac pošalje. Tako isto molim vas za izveštaj o mome zetu Peri Jovanoviću, upravniku doma sirotne djece. Molim za odgovor samo preko uredništva ovog lista. Pozdravlja vas Jela S. Djordjevića, Palanka. 11035-8

Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva. Izveštavam svoje sinove Jovana i Ivana Mirgića, da sam zdrava i da sam primila poslanih mi 150 kruna. Pozdrav od vaše majke Katice Mirgić, Dalmatinska ulica 9. 11084-8

Srpskom Društvu Crvenoga Krsta, Ženeva. Molim izvestite me ovim putem, je li živ i zdrav moj sin Jovan Panovalić, obveznik IV. čete, II. bataljuna, I. puka rezervnih kragujevačkih trupa, drinske divizije, regrut iz 1896. god, rod od iz Cvetanovaca, srez kolubarski, okrug valjevski, a njega izvestite, da smo svi živi i zdravi. Učtivo Živko Panovalić, iz Cvetanovaca—Mionica. 11083-8

Srpskom Društvu Crvenoga Krsta, Ženeva. Molim izvestite me ovim putem, je li živ i zdrav moj sin Ljubinko D. Sajić, obveznik IV. čete, IV. bataljuna, X. puka, regrut iz 1896. god. rod od iz Diča, srez kačerski, okrug Gor. Milanovac, a njega izvestite, da smo svi živi i zdravi. Učtivo Dragić Sajić iz sela Diča—Rudnik. 11083-8

G. Dušanu Jotiću, Hotel Terminus, Ženeva. Veliko vam hvala na izvješću o Peri. Svi smo zdravi. Pozdravite ga. Molim vas javljajte mi češće o njemu, ako može neka mi se on lično javi. Lukić umro. Pozdravlja vas Ljubica Radojkovića, Beogradska ul. 43. 11082-8

Ilija Josimović, trg. iz Loznice, Hotel Terminus, Ženeva, (Schweiz). Molim Vas saznajte, pa mi ovim putem javite, gdje se sada nalazi moj brat Dragić Stjepanić iz Joševke jadranske, komandiriji municijone kolone, VI puka, I. poziva, drinske divizije. Unaprijed vam zahvaljuje, Savka Stepaničeva, Šabac, Pocerska ul. 53. 11080-8

Centralnom birou, Lausanne, Hotel Metropole, za Božu Djurića. Oglas pročitali i jako sam se obradovala, samo te molim, da se i u buduću češće javljaš. Molim te ako ikako možeš raspitaj za Aleksu i javi. Dara je u velikoj brizi, nije se javio nikako, on je komandant II. bataljuna, IV. puka, I. poziva. Pozdravlja te tvoji, Prvoslav, Dušica i Bora. KJ-8

Uredu „Humanitas“, Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva. Molim za izveštaj o Miloradu, sinu Marka Lazarevića iz Rudaraca, sreza gročanskog, okruga beogradskog, koji je prilikom povlačenja srpske vojske posljednji put vidjen u Kraljevu, a odatle otišao sa srpskom vojskom. On je star 16 godina, odrastan u seoskom odijelu. Mnogo će biti blagodar na izveštaju, Milutin Andrejić, iz Kamendola, sreza gročanskog, okruga beogradskog. 10898-8

CROIX ROUGE SERBE, Ženeva. Molim izvestiti pukovnika Savatija, da sam novac i po drugi put primila, neka mi u buduću mjesечно šalje. Takođe da sam novac od Beševića za Nataliju primila. Ona traži odmah još 1000 Kr. na njenu adresu Miloša Velikog 77, Beograd, Jelena P. Savatija. 10938-8

Miloradu Milanoviću, Ženeva. Druže Mio, tvoju kartu sam dobio i molim te izvesti se za mog brata Milorada, on je u 15. puku, I. poziva pri pukov. štabu. Tvoji su svi zdravi. Pozdrav Vojislav Simić, krojač, Jagodina. 11047-8

Radu Milutinoviću, Ženeva. Svi naši ovdje i u Valjevu zdravo su i dobro. Radujemo se što si ti i Ljubo zdravi. Brinemo mnogo za moga Ljubu, jer se nikako ne javlja. Izvesti me odmah o njemu preko ovih novina. O radnji u Valjevu ništa ne brini. Pozdrav: Milovan Vasić sa Čedom, Makenzijeva ul. br. 32. 10989-8

G. Benzioni Buli, banker, Lausanne. Miloš je u školi u Gapu. Dobivene razne vijesti o njemu uznemiravaju me, jer ne znam da li ne oskudijeva u potrebama. Molim da sporazumno sa Miloševićem uredite stalno to pitanje, jer od njih nemam izvješća po tome. Stupite sa Milošem u vezu i izvestite me o njemu opširnije i ovim putem. Mi smi zdravi. Ljubazno pozdravlja. J. M. Čirić, Vrnjačka banja br. 37. 10981-8

Gosp. Gjuknić, Veliko Gradište. Danas sam dobio slijedeću kartu od tvojih sinova: Dragi gazda Lazo! Molim te budi dobar i izvesti oca u Gradište depešom, da smo ja, Obrad i Živko živi i zdravi. Sa novcem dobro, poslana nam je naša Narodna banka. Hvala unaprijed. Pozdravlja te Mile i Obrad braća Gjuknić, 17. IV. 1916. Corfu—Grece. Pozdravlja te Lazar Kahnić, Bukarešt, Strada Franklin Nr. 5. Valjevo. 11038-8

G. Dragomiru Petroviću, Ženeva, Bellevue, Villa Naef chez No. 2, Yvanoff. — Hvala ti na izvješću o Branku. Novac nam je neophodno potreban, o čemu izvesti Branka. Neka pošalje preko koje ovdje banke tvojim posredovanjem. Javi da li si dobio od njega odgovor. Poslati novac od G. M. Savčića preko G. Grdjića. Olga nije primila. Izvesti ih. Milica neka ne brine, sve je sklonila G. S. još prije no što je ustupljen stan. Naša rođakica Milica Miroslavljević moli, da se raspitaš za njenog sina Dušana, stud. tech., koji je otišao sa Pavlom Miroslavljevićem, blag. polj. bohn. drin. div. 2. poz., jer je u velikoj brizi. Molim te raspitaj se i za Miloša Konstantinovića, blag. I. prekobr. puka, morav. div. Tebe i sve naše pozdravljamo, Anka S. Jevtić, Skender Begova 29. 11040-8

Gosp. Jovanu Premoviću, za gdju. Lujku Klidis, rue de Hesse 12. Lijepo vam hvala gospodjo na izvješćaju o mome Milivoju. Njegovo pismo poslato preko guvernermana primila sam, kao i novac u četiri puta. Neznam da li ste dobili moje karte. Budite ljubazni i javite Milivoju, da su svi sa zdravljem dobro, izuzev mene, slaba sam od kamena u žuci, moguće da bi doznije bila potrebna i operacija. Ako je Milivoju moguće, neka poradi da dobijem pasoš za Švajcarsku sa djetetom. Još vas molim gospodjo, da mi dostavite odgovor preko novina. Gdju. Vajić i vas srdačno pozdravlja Radmila Dimitrijević sa ćerkicom, Hlendaraska ul. 15. 11037-8

Dragutin Magdić, Rue Malatrex 5, Ženeva. Molim vas lijepo javite teča Vaji, da mi preko G. Radojkovića, inspektora pošte u Solunu, ili kako on za shodno bude našao, platu pošalje, i neka teča javi tati, da smo mi zdravi, i da nam teča opširno o njemu javi. Vasilika je zdrava, dobila je vaše pismo, i razumijela, da ste do novca došli, i ona je isplatila. Tetka i djeca su dobro, dobili su pismo i sliku tetčinu. Svi vas mnogo pozdravljamo. Blagodarim i ljubim ruku Micko Arsićeva, Pop Stojanova 5. 11026-8

Dragomiru K. Petroviću, Rue de la Nuse 3—1. Ženeva. Molim vas izvestite Vladu Budimkića, da su mu žena i kći u Požarevcu zdravo i pozdravljaju ga, da se češće javlja. David Tadić, Sv. Save Nr. 12. 11024-8

Gdjica Ruža Madlik, Avenue Beaumont, la Verdonete, Lausanne Suisse. Draga Ružo, novac koji si mi poslala primih, hvala. Pisala sam ti, no neznam dal si pismo dobila. Pepa nije htjela novac primiti. Jako se radujem za tatu, samo kad bi još o bati čula. Poslala sam ti sliku preko Ferdinanda. Javi ako znaš što o gosp. Maslaču, pita gdja Tomička, šta je u kući. Javi se po mogućstvu češće. Ljubi tatu i tebe Julka, Prote Mateje ul. 50. 11068-8

G. RISTI PURICU, studentu, Ženeva. — Vest o Dragoljubu nas je sve jako obradovala, a tebi iskreno blagodarimo. Molim te Risto javi Dragoljuba da za mene, Zikicu i sve ostale ništa ne brine. Samo neka se češće javlja. U isto vrijeme izvesti Lazara Radovanovića, da je Mita sa Mikom zdrav i dobro, i da ništa ne brine za njih i za radnju. Tebe i Dragoljuba mnogo pozdravlja a Zikica Ljubi. Ruža Toljorović, Valjevo. 10914-8

G. Olg D. Andjelković, Ženeva. Već tako dugo nemam vijesti od Vas, da li vam se javljaju moj Aca i Dušan? Molim Vas, ako možete izvestite Aca, da sam 220 kruna primila i da mi je za sad odmah potrebna veća suma novca. Neka se on i Dušan javljaju češće, jer mnogo brinemo i Dušan ako je u mogućnosti, mami novac da pošalje. Blagodarim Vam na dobroti. R. Al. Pavlovića, Birčaninova ul. 17. 10894-8

CROIX ROUGE SERBE, Bureau de Renseignements, Ženeva. — Molim vas, dostavite slijedeće mome mužu Dragomiru M. Lukiću, pješad. poručniku u penziji, koji se nalazi u Bizerti — Tunisie — France: Dragi, novac 161.70 kruna, koji si mi poslao primila sam. Svi su zdravi samo sam ja bolesna. Istim putem prati mi odmah još novca. Javljam se češće preko ovog Biroa, da znamo kako si. Raspitaj se za Božidara Markovića, djaka iz Valjeva, koji je otišao sa dječkom četom. Primi pozdrav od svih i najviše od tvoje Drage i sina Božidara, Valjevo. 10891-8

Gospodji Desanki Aradjević, Ženeva, Pospedij Beaux Site, place du Cirque 3. — Draga Sešo! Lijepo te molim da budeš dobra i da poradiš za moju penziju, jer smo u velikoj oskudici i nuždi. Moja penzija iznosi 206 1/2 dinara mjesečno, a nisam je primio od 1. januara ove god. broj priznanice je 526. Ako je moguće pošaljite mi za dva do tri mjeseca, po odbitku troškova, i to u krunama preko kakve banke, zašto ti ostajem vječito blagodar. Pozdrav od Ljubice za tebe i mamu. Isidor Ridički, Budimska ul. 4. 11033-8

Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva. Molim Srpski Crveni Krst da me izvesti gdje se nalaze moji zetovi sa familijama: Hristofor Stojadinović, upravnik pošte u V. Plani; Jelisije Marković, upravnik pošte u Sjenici i Mihajlo Velikić, upravnik pošte u Mladenovcu, rez. kapetan. Spostovanjem Stevka Jovanović, Glavna ul. 89. Mladenovac. 11029-8

Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva. Molimo upravu Crvenoga Krsta za što skorije izvješće o pjes. majoru Kostu Aćinu, komandantu IV. bataljuna, VII. puka, III. poziva, dunavske divizije. — Istom prilikom molim da se izvesti Kostu, da sam sa djecom u Valjevu, da smo zdravi i molimo ga da nam se javi i tšo prije pošlje novac. S poštovanjem Vuksava K. Aćin, Beogradska ul. 82. Valjevo. 11029-8

Blaži Barlovcu adv. Zürich. Bila sam u velikoj brizi, jer tri mjeseca nisam od tebe ništa imala. U buduću mi se češće javljaj, preko babe, ili preko novina. — Mi smo svi dobro. Onomad sam primila 500 kruna. Je si li primio pismo za Čedu i tebe? Molim te javi Radojkoviću (žerevski crveni krst), Kosarinu adresu, čujem da može da dobije nešto od njenog primanja. Svi te mnogo pozdravljamo. Tvoja Ljubica Barlovac, Beogradska ul. 58. 11029-8

Miloš S. Rašiću inženjeru, Paris. — Tvoje pismo od 24. jula primismo i mnogo se obradovamo ali se čudimo što ne javljaš za Sretino zdravlje. Do sada primih ja od tebe 200 kruna, 272 kruna i 208 kruna, a Mica od tebe i Srete: 150 kruna, 262 kruna, 150 kruna i 208 kruna. — Novac koji je teča Aleksa poslao (84. kruna) primili smo i poslali njegovoj majci. Javi Miloradu Daniću, nčeniku u Gaillac Departement Taru, da su njegovi dobro i da im se preko tebe kartom javi. Raspitaj i javi za našeg Tasu kao i gospodina Kapovića. Javljam se što češće. Adresa naša: Topčidersko Brdo Nr. 16. vila „Magdalena“ pošto nam je kuća polustrušna i ne možemo u njoj stanovati. Tebe i Sretu svi mnogo, mnogo pozdravljaju. Tvoja mama Jovanka Rašić. 11028-8

Birou Djordjević, Ženeva. Molim javite mome mužu Marku Krstiću, kapetanu I. klase, V. puka, I. poziva, drinske divizije, da sam sa zadovoljstvom dobila izvješće, da je živ i zdrav. Mi smo svi zdravo; ja sam sa djecom u Pannima, a ostali su u Kragujevcu. Neka se javlja češće i neka mi pošlje veću sumu novca preko G. Mihajla Djordjevića profesora, Lomina ul. 14. Beograd. Neka javi odmah za brata Nikolu, teču Dragića, Sofronija Grujičića i Mateju Markovića iz Djurdjeva. Unaprijed mnogo zahvalna, Desanka M. Krstić, — Paune—Valjevo. 10590-8

G. DRAGOMIRU PETROVIĆU, Bellevue, Villa Naef, chez po. 2. Yvanoff. Vašu anonsu dobila sam, mnogo vam blagodarim na ljubaznosti. Molim vas javite Maši da za nas ne brine, njegovi u Ivanjici a i moji su sada dobro. Mica i ja smo dobile novac 1110—1144 kr. neka nam i dalje šalje. Otac dva puta dobio nezna od koga. Da nas izvesti o Dušanu jer se ne javlja i takođe i svima našima. Radujem se njegovom zanimanju. Svi ga pozdravljaju. Čuca i ja ga volimo i ooplo pozdravljamo. Vas pozdravlja Ruža Man. Čokića, Jovanova 81. 10968-8

JOVANU JANKOVICU, učitelju, Bastija, — Korzika. — Vaša čestita supruga preminula je u Mirovici, poslije kratkog bolovanja na Božić 1915. godine. Djeca su vam u februaru otišla u Skoplje, vašim rođacima. Čujemo da su tamo u velikoj bedi. Nadajte puta i našina da im pošaljete novca. Kažite Lazi, da smo njegovom ocu Topaloviću javili da je živ, tek smo dobili odgo preko Crv. Krsta Madjarskog. Zašto se on sam ne javi? Pozdrav vama i njemu. Maša Radovanović, marenli licar, Albanergasse No. 47, Mirovica — Kocovo. 10932-8

BIRO-U DJORDJEVIĆ, Ženeva. Molim te Čedo izvesti se o mojoj braći: Miki, Milutinu i Ljubi gdje se nalaze, jesu li zdravo i zašto se ne javljaju. Isto tako izvesti se i o mojim zetovima Spiri Mišiću, pri poštu staba moravske divizije I. poziva i Dr. Panu Kostiću, lekaru I. pješadjskog puka I. poziva, pa me ovim putem o svima izvesti. Mi smo svi zdravi, tvoji takođe. Pozdravlja te Zora J. Radojković, Dostijeva ul. 25. Beograd. 10961-8

MITRU GJUROVICU, za Milana Viktorovića, Ženeva. — Bogu hvala, te si se jedinom javio. Raduje nas da si sve dobro. Čudi nas samo, što se djeca do danas ne javiše. Joza je to mogao davno da učini preko Concordije. Seka je po starom. Ja sam ozbiljno bio slab, a i danas još uvijek zbog moje srčane mane, koja je se pogoršala. Dana je dobro, kao i Mica sa djecom i svi naši. Surak Aca i Eka Bajloni umrli su. Javljam se češće. Mnogo pozdrava od svih nas. Orli tebe i sve naše brat Mijailo Viktorović, Terzije. 10931-8

Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva Molim Crveni Krst za izveštaj o mome mužu Kostu Stefanoviću (poručniku), blagajniku 6. prekobrojnog puka, komb. div. O sinu Svetislavu, regrutu od godine 1896. (djačka četa). O braći Djordju Meduriću (učitelju) pješ. kap. I. kl., 9. puka, I. poziv, 2. četa, 2. bat., dun. div. i Vladislavu Meduriću (učitelju) kaplaru pionerskog batalj., moravske div. Leposava Stefanovića, Lomina ulica broj 25. 10925-8

Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva. Odjeljenje za informaciju. Molim Vas izvestite me, da li su živa i zdrava moja braća: Božidar Živković, pješ. poručnik u 3. puku, I. poziva, moravske divizije i Veljko Živković, pješ. p.poručnik u 3. puku, I. poziva, moravske divizije. Molim vas njima javite, da je brat Djordje umro. Unaprijed zahvaljuje Kosara Rad. Babića, trg. iz Kruševca. 11027-8

Zafir Stanković, Ženeva. Hvala ti na izvješćaju. Ne brini za tvoje, zdravo su i dobro. Isto tako kaži Ziki, Dragom, Vasi, Milanu i Mići da budu bezbrižni za ovamo, jer su svi naši zdravi. Djeca su napredna i često spominju svoje očeve. Pozdrav tebi i našima. Todor Mihajlović, trg. Jovanova ul. 67. 11018-8

G. Mitru Djuroviću, (Švajcarska). Budite tako dobri, te izvestite mog muža Mladena Cvetkovića, da sam zdrava sa Divnom u Beogradu. Neka mi se javi je li živ i zdrav. Unaprijed vam blagodarim, Milka Cvetković, Kralja Milana ul. 79. Beograd. 10990-8

G. Jovanu Premoviću, Gasse 3545 M. B. Ženeva. Izvestite Radovana Namovića služitelja minist. inostr. djela, da smo izveštaj o njemu pročitali. Milka sa djecom u Beogradu zdravo su. — Potrebuje im novca. Neka se Radomir raspita za Lentu čika Djurinov. Pozdrav od Milke, Vlade i Vere. Resavska ul. 30. Beograd. 10990-8

Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva. Molim biro da me izvesti da li su živi i zdravi: Radomir Dj. Todorović, učitelj iz Skobalja smederevski, a sada narednik VII. puka, III. poziva; Milutin Savijc monopolski činovnik, a sada pisar u štabu II. armije; Mihajlo Nikolić, šloser iz Užica, a sada podnarednik I. zemljaničke čete. Sa majkom i djecom sam kod snaje u Užicu. — Kosara R. Todorović. 10990-8

G. Jovanu Premoviću, Gasse 3545 M. B. Geneve. Budite tako dobri, te izvestite g. Miloša Sretenovića profesora, da ako mu je moguće primi platu mog muža faktora Vojne Štamparije, koji je zarobljen u Bugarskoj. U novčanaj sam oskudici. Blagodarim vam, Jelena N. Vučkovića, Prote Mateje ul. 1-a. Beograd. 10990-8

Premović, Geneva. Kao odgovor na Vašu anonsu: oba moja sina Sređoje i Vojin bili su djaci svoje gimnazije. Stariji Sređoje bio je u djačkoj četi i nalazi se po čuvenju u Engleskoj, a mlađji Vojin u Francuskoj. Također po čuvenju bili su oboje u Charlcu Francuskoj. Ne žalite truda ni troška. Još jednom hvala. Mladen Djordjevi, Avalska ul. 1. 11005-8

G-dji Leposavi Markovićevoj, krojačici, Aleksinac. Izvestite nas kako je Natalija sa djecom? Zna li što god za Milutina? Ja sam sa majkom i djecom kod Andje u Užicu. Kosara Todorović, Užice. 10988-8

G. Jovanu Premoviću, Ženeva. — Molim javite gospodinu Svetozaru Popoviću inspektoru u Nici, da mi dosadnije moje penzije pošalje, počevši od decembra prošle godine, i to u krunama. Danica je tražila do sad novac šest puta, zašto nije poslao? Spoštovanjem Andja Pantelić, Vrnjci, Nr. 107 vila Stizanka. 10981-8

Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva. Učtivo molim Crveni Krst, da me izvesti za moga brata Stevana Mladenovića poručnika, komandira 3. čete, I. bat. 18. kadrovske puka, da li je živ i zdrav i o njemu te izvestite što prije. Unaprijed blagodarim, Jovan Milojković, frizer, Jagodina. 11045-8

G. g. Franju Blažeku u Milvanu Popoviću, Ženeva. Izveštaj u „Beogradskim Novinama“ o mome vereniku Novaku Živ. Purčiću, da je živ i zdrav pročitala sam, na čemu vam veoma blagodarim. Molim vas budite dobri, pa izvestite Novaka, da smo svi kod kuće dobro, da mu je majka živa i zdrava, da sam ja u radnji i da ništa ne brine. Neka me Novak odmah preko Vas izvesti ako zna gdje se nalazi moj brat Kosta, jer još nikakvih vijesti do sad nemamo o njemu. Unaprijed Vam blagodarina Katarina N. Tošičeva, Obrenovac. 11043-8

Emilija Lukić, student, Geneva. Molim Vas raspitajte za moga zeta a vašeg rođaka Mihajla Lukića, apotekara iz Požege, pa me ovim putem izvestite. U isto vrijeme javite mu, da su njegova Živka i mali Mirko zdravi. Unaprijed blagodarim Vas, pozdravlja Vas, Najdau Jovanović, kasacioni sudija, Beograd, Miloša Velikog ul. broj 80. 10893-8

Peri T. Arandjeviću, Ženeva. Izvješten sam, da je u lokalnoj gdje je bila tvoja apoteka, sada neki njemački vojni magacin; ostale prostorije su prazne; sve je evakuisano, sem njenih oada gdje još neko stanuje. Opunomoćeno lice nije moglo ništa da uradi. Budite tamo i dalje zdravo i dobro, a za ovamo ne brinite mnogo. Piši Iliji da je Andja i svi ostali zdravo i dobro. Saznaj adresu moge Vlade i javi mu, da mu je otac u Nišu kao i mi ovdje zdravo i dobro; neka on piše tebi ili mojoj djeci kako je on i braća mu sa zdravljem. Pohajdaš li djecu u Bernu, kako su one, treba li im šta? budi im savetima mjesto mene. Javi mi što prije o svemu. Milanka je primila novac. Pozdrav, Mika Petković, Beograd, Terazije 38. 10901-8

Gospodju LUJKI KLIDIS, Ženeva. Molim te, izvesti Ljubiju da smo zdravi i da sam primila 240. kr. preko „Pester Ungarischen Commercial Bankes.“ Svima srdačan pozdrav od kume Praporčeviće, Dostijeva ul. No. 17. 11077-8

Gospodinu PERI ARANDJELOVIĆU, apotekaru, Ženeva. Poslatih 175.50 kruna primila sam, velika hvala. Molim te izvesti mi za Boku, ide li u školu? Čika je dob o. Maru, djecu i tebe srdačno svi pozdravljaju a najviše Mara Mraščanin, Dostijeva 17. 11076-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. Najučtivije molimo da nas preko „Beogradske Novine“ izvestite za Ljubiju Stojanovića, trgovačkog pomoćnika u radnji Mirovića u Kragujevcu, a sada komandirja prvog Lončskog puka, I. poziva, „Obilić“, i za zeta Branka Abadića, ekonomu muške učiteljske škole jagodinske, da li su živi i zdravi. Njihovi su svi zdravi. Unaprijed zahvalni: otac: Stevan Stojanović, podkivač, mati: Stanija S. Anoniv sa djecom i unučadima, Jagodina. 11075-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. Molim da pošaljete Nikolu Kojeviću. Hvala Bogu kad si nam živ, više nas je obradovao o ne pare koje sam primila 56 kruna 65 helera. Od onog je ponosa o, već sam se brinula. Primam mjesечно 30 kruna, u kući sum. Djeca ljube ruku, pozdravlja te tvoja Mara, G-dja Ruža brine za g. Jovu, nek joj se javi. Marija Konjević, Srbobranska ul. 9. 11072-8

G. MILUTIN KOVACIĆ, Ženeva. Mnogo hvala na poslanom izvješću. Molim javite Stevi, da su Duško, mali Bogdan i mi ostali zdravi, da ga mnogo pozdravljamo, o neka nam se često javlja. Pozdrav Desanka Sirotanović, Kursulina ul. br. 29. 11036-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. Za gospodju Kajju Dr. N. Ivanovića. Mojam vam draga kumo, da me preko kum Nace, dovedete u vezu sa Lazon. Lazi dostavite da smo živi i zdravi, brinemo što se još nije javio; da javi o mojoj i njegovoj braći, da mi odmah pošalje novac u krunama. Pozdravljamo o sve. Vaš Vojin Ljubi ruke. Vaša kuma Zorka Dr. Besarabić, Zorina ul. No. 24, Beograd. 11071-8

JOVAN PREMOVIĆ, Ženeva, Casse 3545 M. B. Za Milana N. Boškovića, Kri. Molim vas izvestite mog muža da sam oglas pročitala i veoma nam obradovao. Kad je hvala Bogu zdrav, mi smo dobro i nek ne brine za nas. Novac sam od Jovana 500 kruna primila a od njega 238.60 kruna, ja i djeca ga grimo i ljubimo. Angelina M. Bošković, Cara Uoša 17. 11070

G. DRAGOMIRU K. PETROVIĆU, Bellevue-Villa Nali, Chem. No. 2, Ivanoff. Tvoj oglas kao i kum Stevin mnogo su me obradovali, hvala. Molim te budi tako dobar pa me češće izvesti kako je Dragi, i dati je na istoj dužnosti? a njemu javi da sam ja i svi njegovi zdravi. Znaš li šta za kum Ristu? kum Stevu, Dragi i tebe mnogo pozdravlja tvoja snajka Kajja, Kosovska ul. 26. 11093-8

G. DRAGOMIRU PETROVIĆU, Ženeva. Svojim oglasom si nas veoma obradovao. Hvala ti. Molim, te se i buduću javljaj, kao i sve naše pozdravi. Strina Andja te zamolila, ili Bori, da se raspitate za njene rođake Vladimira Fijatovića, narednika (poručnika) 4. čete, I. bataljuna, XIX. pješad. puka sumadijske diviz. I. poziva. Ako je u mogućnosti neka joj pošalje novca, jer bedno živi; i za Svetolika Miloševića, poručnika (kapetana) 8. čete, III. batalj., VIII. puka, I. poziva moravske diviz. Svi te mnogo pozdravljamo. Hermina Petrović, Kralj. Natalije 94. 11077-8

G. MIKA RADIVOJEVIĆ, sudija iz Beograda, nalazi se u Nici u Francuskoj. SOCIETE SERBE DE LA CROIX-ROUGE Rue Pierre Fatio, Geneve, Suisse. Dragi G. Miko, veliko vam hvala na izvješću moje djece, kod kuće smo svi zdravo. Molimo vas javljajte nam češće o našoj ljeci Petroniji i Doki. Na čemu ćemo vam vječito blagodariti biti. Primite mnogo braćinskih pozdrava zajedno sa našom djecom od vašeg druga Petra Marojlovića i moje familije. 11087-8

Gospodinu STOJANU STEVANOVICU, blagajniku opštine niške i svima poznanicima i prijateljima moje braće, Ženeva. Iste najučtivije molim radi obavještenja o njima i to: Dragoljubu Jovanoviću, pješad. pod-pukovniku I. prekobrojnog puka I. poziva kombinovane divizije; Jovanu Jovanoviću, poručniku I. čete, I. bataljuna, VII. puka, II. poziva drinske divizije; Milivoju Jovanoviću, pisaru štaba kombinovane divizije. Molim iste, ako je moguće, u korespondenciju sa njima da stupe i da im javi da smo svi zdravi i živi, a obitavamo u Beogradu, samo osećamo veliku oskudicu u novcu, zato neka se odmah javi i novac pošalju. Unaprijed zahvalna Marija (Sekaj) Jovanović, Miloša Velikog No. 85. 11110-8

G. GOJKU NIKETICU, Rue de Lyon No. 43, Ženeva. Po vašem nalogu 200 kruna su mi odmah izdati, na čemu vam tople blagodarim. Iz Rače ni do danas ništa ne dobih. Blagodarim i pozdravlja vas Hermina Petrović, Beograd, Kraljice Natalije 94. 11107-8

SRPSKOM CRVENOM KRSTU, Ženeva. Genf. Molim Crveni Krst da me izvoli izvestiti, da li su živi i zdravi i gdje su Miloš Rakić i Svetozar Milosavljević, oboje iz Beluša, srez levački, okrug moravski, regruti od 1896. god. XV. puk, vidjeni posljednji put u Nišu. Vuksin Antonijević, iz Sibnice, također regrut od 1896. god. XV. puka, pošto do danas nisu se nikako javljali. Pita otac Jездimir Antonijević, iz Sibnice. 11079-8

G. BOGOLJUBU STOJANOVICU, krojaču, Ženeva, Rue de Berne H. G. Bogoljubu, čitala sam vaš oglas u kome javljate i za moga muža Nedejka Andjelkovića, trg. iz

Jovan Premović

Zeneva, Case 3545 MB.

dostavlja:

Darinko Mihajlović, Sjenica. Oglas sam pročitao i poslao prepis Ljubivoju. Čim šta dobijem javiću vam. Pozdrav Steva Aćimović.

Odjicama Raši i Gini Majstorovićem, Beograd. Danas sam vam poslao 1000 franaka, koje će te dobiti u krunama. Raka, Mile i Zvezdan živi i zdravi. Zvezdana uzeo Vasa kod sebe. Ako treba para još, javite. Pozdrav Steva Aćimović.

Štuki Todorović, Trstenik. Dragoljub, Duško i Neša živi i zdravi. Duško je sa Dragoljubom. Steva Aćimović, Drag. Stojadinović.

Katarina Milana Tanića, Beograd. Tanića sam izvjestio o vašoj želji. Steva Aćimović.

Dimitrije Kamanudi, Beograd. Zivana sam izvjestio, ali gdje Milevu zbog nepotpune adrese ne mogu. Zato vas molim, za ispravku oglasa, p aču učiniti. Pozdrav Steva Aćimović.

Jovan Spasojević, student u Francuskoj, moli svoju majku Kadivku, sestru i brata u Prokuplju, da paze na zdravlje i da se ne sekiraju jer i otac nije sasvim dobro sa zdravljem, a iz oglasa vidi, da su oni očajni, te je i njemu teže. Sve pozdravlja najtoplije.

Kosta Spasojević, nalazi se u Zenevi "Hotel Terminus". Moli svoje prijatelje u Nišu: Tošu Paligorića i Milana Andrića; u Prokuplju Tasu i Nikolu Zdravkovića; u Kuršumliji Filipa Najdanovića, ostale da ukažu pomoć njegovoj porodici u Prokuplju. Sve pozdravlja.

Kosta Spasojević izvještava svoju ženu Kadivku i djecu u Prokuplju, da je primio pismo i pročitao oglas. Moli ih, da ne očajavaju zbog Marinka, koji je bio bolestan, sad mu je bolje. On i Jova bili su kod njega 15 dana. Zora pokojne Mice i Vojislava ostala ranjena u Skadru. Njihov Jova na Korzici. Dobrosavljev Neša živi. Sotirov Steva umro u Fijeri. Gonsirovski i Prvolović živi. On je učinio sve da sazna o njemu i nada se dobrim vijestima za njega. On apeluje na svoju milu, pametnu i razboritu Diku. Jova i Miloje dobro. Neka mu se jave. On piše svaki dan. Sve toplo pozdravlja i grli.

Kosta Spasojević izvještava ženu Bože Popovića, monopolnog nadzornika u Prokuplju, da je Boža živ i zdrav.

Dragomir D. Todorović, načelnik iz Kraljeva, izvještava svoju ženu Zoru rođenu Kojić u Kragujevcu, da je živ i zdrav na Korzici; da su otac, Dragi, Milan i svi Olgini također živi i zdravi, i da želi što skoriji izvještaj preko „Beogradskih Novina“ o svima, a naročito o ženi i djeci.

Lenki i Vlastimiru D. Lukiću, Kragujevac, Vuka Karadžića br. 2. Dušan je na svojoj dužnosti potpuno zdrav, ne brinite se za sinove gdje Mišićke, očekujem od Dušana izvješće i javiću. Svi vas srdačno pozdravljamo. Uja Koj.

Jovan Andrejević, predsjednik u Gor. Milanovcu, moli se, da javi na adresu potpisano ili preko ovoga lista, da li se kod popa Bože u Berziću nalazi g-dja Zorka Steva Nikolića sa Momčilom i ostalom djecom, jesu li svi živi i zdravi. Jesu li dobili novac kao i da li se i gdje nalaze ostali iz porodice kao: Perka, Stamenka, Ružica i njihova djeca, Mileva i Talović itd., Gojko, Ljubiša, Voja, Steva, Dragan i Dragi Popov svi živi i zdravi. Odgovor očekujem što prije jer je Steva u velikom očajanju. Jaques Davitcho, Pension Eden, Zeneva.

Zorki Smiljanić, Arilje. Pročitao sam tvoj oglas. Zdravo sam. Naši svi živi i zdravi. Pošović, Jova ekonom, Glišići i Lečići Slavko dobro su. Novaca uzmi od Lečića i Glišića. Javi preko koga novac da ti pošaljem. Pozdravlja vas vaš Milan.

Marinko Mišević, služitelj min. financija javlja svojoj ženi Ljubici, da je zdrav u Aix-u en Provence a moli Nikolu Gjurovića, da je novčano pomogne a preko „Beogradskih Novina“ izvjesti, kako su i gdje žena sa djecom.

Milan J. Vučković, artiljerijski pukovnik izvještava svoju ženu Jelenu u Beogradu, Mišarska ul. br. 8, da je pročitao njen izvještaj iz novina i da su on, Andra sa svojima, Mika, Jova i Seja Leposava svi zdravi i živi i pozdravljaju mnogo. Da se jave preko novina, a tako isto i on će činiti.

Leposava Trpković i Nata Djukić, moli Andreju Klasa, predsjednika opštine Šabačke da ih izvjesti, da li im je živa mati Ruža Cvejić, udova i Natin sin Dragoljub, koji su ostali u Šabcu u Kamenovome šoru i imaju li sredstava za život? Odgovorite na adresu Momčilko K. Paštrović, sudija, Hotel „Terminus“ Zeneva. One su obadnje zdrave i nalaze se zajedno sa Leposavinom djecom u Nici u Francuskoj.

Mariji Aleksandra Stanojevića, kafedžije, Beograd, Aleksa je živ i zdrav u Bizerti-Tunis nemojte ništa brinuti za njega. On pita za vas i Miku i ostale. Javite se ovim putem. Pozdrav vaš kum Aca Krstić.

Angelini Živojina Golubovića, Paraćin. Molim te javi gdje Djinčići, da su

njeni sinovi Dragoljub u Bizerti-Tunis, Voja u Solunu, živi i zdravi i da o njima ne brine. Neka se javi ovim putem. Oni brinu za majku i ostale. Sve vas pozdravlja tvoj brat Aca. Danas primih pismo.

Petar Milenković, načelnik sreski, nalazi se u Virivulu u Francuskoj o čemu izvještava svoju ženu i djecu, koje je ostavio u Prokuplju. Rodbinu, prijatelje i poznanike moli, da njegovoj ženi i djeci skrenu pažnju na ovaj oglas, a Hristu Bajčića trg. u Vlasotincima moli, da ih novčano pomogne.

Tani Marznerki, Beograd. Anka je zdrava u Nici. Novaca ima. Sveta živ u Bizerti. Moli da joj pišete i ne brinite. Ko je još sem Dobrile umro? Piši odmah preko „Srp. Crv. Krsta Zeneva“. Berboričeva, učiteljica, Nice, Rue Aldehide 15.

Dani M. Vučkovići, Zaječar. Izvještava vas Vlada Genčić iz Zeneve, da je Djoka Božinović u Francuskoj i da je zdrav. Javi se istim putem kako si ti i djeca.

Milenko Gojić, sveštenik, Zaječar, Veliki Izvor. Izvještava te Vlada Genčić, da je tvoj zet Dragoljub Komarčić živ u Kanu u Francuskoj. Javi istim putem šta je sa njegovom porodicom.

Miroslavi Lj. Valić, Kruševac, Radetzkistrasse 34. Javi preko novina jesu li primila novac, dva puta po 150 K, jedan put 100 K. Posljednje karte koje sam dobio jesu od 9. maja, zato javljaj preko Beogr. Novina. Polazim na put. Javljaj na adresu Premovića za mene. Tebe i djecu ljubim tvoj Ljubiša.

Milovan Lazarević, izvještava porodicu: Živana P. Nikolića, Živojina A. Milića, Miloja Pavlovića, Nikole Vesića, Blažoj Gajića, Obrada R. Simića, Aleksandra Jašića, Mihajla R. Jovanovića, Milutina A. Djordjevića, Radisava Jovanovića, Stepana Djordjevića, Ljubislava Živanovića, Ivanka Živanovića, Miće Savkovića, Milorada Grujića, Gaje Gajića, Milutina, Milana i Marka J. Simića, Ilije A. Petrovića, Milutina Ostojića sve iz Malog Požarevca, srez gročanski, da su svi imenovani živi i zdravi i da pozdravljaju svoje porodice. Za sve ostale kad stigne izvještaj javiću.

Jovan Vitanović, narodni poslanik iz sela Grljana, kod Zaječara, izvještava svoju ženu da je živ i zdrav, a živi su i zdravi sinovi: Vidoje, Petar i Nikola, prijatelj Žika, prijatelj Lenča, Žika i Sima sestrići, Najdan i Nikola Šurakovi sinovi i brat Rajko. Molim prijatelje u Zaječaru: Nacu Najdanovića, Stevu Rajkovića, Mihajla Ninčića i Dragomira Matića, da izvjestite svoju ženu u Grljani i da joj napišu odgovor za „Beogradske Novine“, da se jave je su li živi i zdravi, jer devet mjeseci ništa neznam za njih. Novac za izdržavanje neka traže od prijatelja Nikole. Ja ovdje sve izdržavam i pomažem. Za nas da ne brinu ništa. Pozdrav šalje svima i očekuje odgovor.

Jeleni Jezdimira Stefanovića, Jagodina. Jezdimir živ i zdrav juče dobio dopisnicu od njega. Sve vas mnogo pozdravlja. Javite istim putem kako ste vi, da bih ga mogao izvjestiti. Primite svi i moje pozdravljaje sa djecom i pozdravite sestru Daru, djecu i sve ostale prijatelje. Radisav Jovanović, Hotel Terminus, Zeneva.

Mihajlu Viktoroviću, apotekaru, Beograd. Javljam vam da su vam sinovi kao i sva braća živi i zdravi. Miloš mi je pisao molio me je da vas to izvjestim i da mi odmah odgovorite preko ovih novina ili direktno. Kako je Seki, je li primila svoju kartu? Seku i Stanku ljubim. Gospodju i Vas poštuje Guga Vlačić, Zeneva, Rue de Hesse 12.

Leposavi K. Novakovića, Beograd, Kočina ulica. Rada dobro. Javite se odmah na adresi A. Djerman, Rue Thalberg 2, Novaković.

Danici P. Milenkovića, advokata, Obiljević vijenac, Beograd. Javite kako ste i šta je sa kućom. Svi smo dobro, adresa: A. Djerman, Rue Thalberg 2, Geneve, pozdravlja Novaković.

Katići Jov. Ristića, Beograd. Prote Mateje 40. Vaši su svi zdravi i dobro. Javite se odmah na adresu A. Djerman, Rue Thalberg 2, Geneve, Novaković.

Ljubici Mih. Naumovića, Beograd. O tebi i Milivoju tek sad saznadoh. Mi smo svi dobro. Bora sa zdravljem vrlo dobro. Velizar i ostali dobro. Javljaj se na Milenu. Majka brine. Pozdravlja Novaković.

Persidi Mir. Naumovića, Beograd, Stari Senjak. Izvjesti preko kume Milene kako ste. Majka brine. Svi smo dobro. — Branko zdrav. Sve vas pozdravlja Novaković.

Zori Vase Lazarevića, Beograd, Hotel Bristol. Izvjesti uđu da su Pera i Joca živi i zdravi. Javite šta je sa njima. Vasa dobro. Sve pozdravlja Novaković. Adresa A. Djerman, Rue Thalberg 2, Geneve.

Zorka M. Kovačević, moli svoga strica Ljuba Kovačevića, Jevremova ul. 49, Beograd, da je izvjesti šta je njenim svekrum i djeverom, jer Mika brine za njih. — Mika je dobro i zdravo u Solunu. Molim vas šta je sa mojom mamom. Javite kako ste vi svi. Ja sam u Nici. Javite se preko novina ili našeg Crv. Krsta u Zenevi.

Zorka M. Kovačević izvještava svoju mamu Katicu Dodina, Bitolska ul. 63. ili 39, Beograd. Svi smo zdravo. Dragi se popravo divno i u Solunu je. Mika i Ljubica zdravi na Korzici. Mika dobro u Solunu, ja sam zdrava u Nici. Jova i Ban su zdravi u Solunu. Šta je sa ujom i tukom. Raspitajte šta je sa mojim svekrum i Acom. Svi smo se obradovali kad smo pročitali da ste zdravo. Javite se ili preko novina ili preko našeg Crvenog Krsta, Geneve.

G-dji Leposavi M. Rašić, Beograd, Studenička ulica br. 7. Odgovori koliko si pošiljaka novaca do sada primila. Pisao sam sedam puta. Petruška je u školi u Londonu. Milan i Boža su zdravi. Otac vodi brigu o njima. Mi smo ostali svi zdravi. — Šta znaš o Mici? Pošli joj novaca. Piši na adresu Steva Aćimovića, Hotel Terminus, Geneve. Pozdrav svima Zare.

Milevi Filipa Kovičića, Filip je zdrav i živ i pita za vas i djecu. Pozdrav Steva Aćimović.

Juci Grnčarević, Pačanka. Danas sam dobio od Joce pismo, izvještava te, da su on, Stojak, Milan, Brana, Živan i Vlada živi i zdravi i moli da mu se javiš. Vuka sa djetetom također zdrava u Francuskoj. — Kako si ti i ostali? — Pozdravlja vas kum Steva Aćimović.

Teresi Vlade Mijlovića, marvenog ljekara, Kruševac. Vaš Vladislav je živ i pita za vas. Steva Aćimović.

Porodici Milutina Perišića, poreznika, Čačak. Milutin je živ i zdrav i pita za vas. Steva Aćimović.

Fati Hristiću, Saraorcu. Milan Hristić je zdrav i pita za vas, suprugu i dijete. — Steva Aćimović.

Borivoju Radoviću, Potočanje, Užice. Tvoja braća Mališa i Milan živi su i zdravi. Odgovori kako je na domu. Pozdrav Steva Aćimović.

Mici Nikole Ž. Tadića, Paraćin. Ujaci Nikola i Miloje živi i zdravi, a tako isto i Nata, Steva Perović i djeca. Vaš oglas saopštio sam im. Žika Ivković, Geneve.

Perki Velimira Stefanovića i Stanki Bože Jankovića. Javite odmah o prijemu novca poslatog od mene i Bože. Svi smo zdravi i pozdravljamo. Boba-Pension Beau Site Place du Cirque 3.

Vojislavu Veljkoviću, Beograd, Studenička ul. 52. Hvala. Novac za sestru preko Crvenog Krsta na tebe poslao. Tvoji svi dobro. Jova uspješno operiran u Parisu. Sad je na oporavljenju u Švajcarskoj. Ljuba i g-dja Darinka su u Francuskoj. — Ovdje sam privremeno sa Savkom, Kokom i Soskom. Vraćam se u Francusku. Pozdrav Guta, Zeneva, Hotel Bellevue.

Mitar Djurović, Geneve, izvještava g-dju Milevu Kandić, Požega, da su Šumjarići, Aleksić, Vidojević, Atanasijević i Joksimovići živi i zdravi.

Sretena Kovačevića, Kraljevo, da je Miladin živ i zdrav.

Perku M. Djuroviću, Kraljevo. Miloš i Milorad, Laza, Nada i djeca zdravi.

Perki Dragutina Jocića, računospitača, Beograd. Vaš muž Dragutin i Milan živi su i zdravi u Algiru. Kosta Spasojević, Zeneva, Hotel Terminus.

Sonja St. Simić, javlja sestri Zorki i zetu Leci Mijloviću, da se nalaze sa svekrum i Ružom u Nici i da su svi zdravi. Pisati joj se može preko g-dje Drage Milošević, Lausanne, (Suisse), — Avenue d'Ouchy 27.

Pavle M. Moravac, izvještava svoju porodicu u Nišu, da je s bratom Viktorom zdravo. Klemens je s bolnicom ostao u Prištini. Moli porodicu da mu se javi s adresom: Crp. Crv. Krst, Zeneva.

G-dji Zorki M. Marković, Vrnjačka Banja. Poslao sam novac preko Voje Veličkovića. Zdrav sam. Boža Stankin dobro je. Piši preko g-djece. Katiće Jovanović u Zürichu. Novac ču ti slati i dalje preko Voje. Najsrdačniji pozdrav tebi, Stanki i djeci, Guta.

Sofiji Paletašević, Bosanska ul. 61. Beograd. Poslao sam ti novac. Pismo sam pisala i pročitao oglas. Milutina, Koću i Milorada izvjestio sam. Milutin i Milorad poslaće također novac. Javi oglasom, da li je Sida dobila od Tanaskovića i drugu partiju novaca, kao i ti. Isajlović je u Marselju. Javio sam mu. Izvjesti Sidu. Pozdrav Nikola Stojković.

Voja Tadić, Valjevo. Materijalno sam obezbijeden i brinem za Milom. Pita Ješko šta je sa Zorkom. Što se strina ne javlja? Mališa.

Živku Nestoroviću, trg., Požarevac, Braničevačka br. 12. Javlja Dr. Ivan Nestorović iz Zeneve (adresa Universite) da je Milan u Solunu zdrav.

Sin Dragutina Tomaševića, uprav. Beograd. Pošto moli prijatelje i poznanike da ga izvjesti o ocu, materi i sestri, na adresu: Tomašević, Hotel Central, Zeneva; gdje su i kako su, jer je u velikoj brizi za njima.

Milki Jovanović, Beograd, Jevremova 61. Djoka mi se juče javio sa sinom, zdravi su. Mika i Rade zdravi su, pitaju šta je sa Danicom i djecom. Dušan Jotić. Jeli K. Nikolićevoj, Beograd, Kralj Milanova 107. Nisam dobio odmah izvještaj. Čeda inžinjer, Voja Popović, Dušan, Raka i Dobra svi su zdravi, ne brinite. Raka je bio malo slab potpuno je ozdravio. Pozdrav Dušan Jotić.

Bosi Voje Markovića, Zaječar. Piše mi Voja, da je zdrav zajedno sa Borom, Ljubom i Svetom. Novac vam je poslao, kad dobjete, javite. Izvjestite familiju Stojana Mocića, sveštenika iz Vratarnice, da je on sa sinom zdrav i da joj je poslao 100 kruna preko Atanasija Radojkovića, trg., Niš. Neka se javi njegova žena. Javi Stani Joce Marjanovića, da sam dobio pismo od Joce i Toše, zdravi su zajedno sa Savom. Mici Lalovićevoj javi da sam dobio pismo od Milana, zdrav je, Stari Tuner da javi Jovici, šta je sa njegovom ženom i djetetom i gdje su sada. Kančević zet Kitić zdrav je. Zet Velimira Jovanovića Aca zdrav. Javi Nikodiju Stevanoviću, Trnavac, Kraljevo selo, da je Stevan sa braćom zdrav. Miljković.

Čitluk, srez Soko-Banja. Pop Djoka M. Milovanović iz Čitluka i pop Sreta Popović iz Bele Palanke izvještava svoje, da

su oni sa braćom i djecom zdravi. Mole svoje da se ovim putem jave. Kako su oni? Jesu li zdravi i živi, imaju li troška? Mogu se javiti preko Dimitrija Pavlovića, Rue Lyon 43, Zeneva, Suisse.

Vojislav A. Paljić iz Zeneve, koji je zdrav izvještava Leposavu Paljičku, Beograd. Aleksandrova 79, da je Radivoj zdrav. Zdravi su Dragoljub i Milan sa porodicama. Moli majku da mu se javi preko „Beogradskih Novina“.

G-dji Olgii Bralovići, Beograd. Vašu sam kartu odmah poslao g. Miki na Krf. Kad budem dobio odgovor javiću vam. Pozdravlja vas sve Medjo.

Miloslav D. Marković, profesor, javlja Milevi B. Joksimovića, muzičara iz Beograda, da se Boža sa tri svoja sina nalazi u Marselju i da su svi zdravo. Boža želi izvještaj o zdravlju svojih i adresu, da bi mogao poslati novaca. U isto vrijeme Marković moli, da ga ujedno Joksimovića izvjesti, je li zdravo i gdje se nalazi njegova porodica, u Jagodini ili Loznicu.

Ljubiši Djončiću, fotografu, Kragujevac. Glavna ul. 135. Zdravo sam. Milan je u Francuskoj, Ivan je bio ovdje i otputovao, a tako isto i Nedok. Kako si ti i tvoji kod kuće. Vitomir je ovdje zdrav, neka mu se žena javi preko novina. Tebe i sve tvoje mnogo pozdravlja Dragutin Nikolić, Krf.

Darinki Nikolić, Beograd. Studenička ul. 32. Pročitao sam tvoj oglas i poslao sam ti opet novac preko iste banke. Od Milana sam dobio pismo, on je zdrav i pita za Ivana, ja sam mu odgovorio. Javi porodici g. Vlade Protića, da je on ovdje zdrav, neka mu se jave preko novina. G. Terzić i Čeda poslali su novac svojim. Danilo nije ovdje, čuo sam da je u Rimu. Jelenin Milutin je zdrav. Je li živa Milka i kako su ostali Ružičevići. Javi ako znaš šta za Milutina Emilijinog. Vas sve mnogo pozdravlja Dragutin Nikolić, Krf.

Gospodjama Julki Dr. Popovića i Cani Paštrović, Kruševac. Zdravi smo svi, ne brinite. Poslali smo Dragoljubova pisma. Mi često vama pišemo a i Dragoljub i Mitina nama. Dr. Svetislav je sasvim dobro. Pisano mu ponovo da pošlje pismo za g-dju Milanu. G. Rada Ilić stalno se dopisuje sa Momčilom. Za Vuju, Jovana i Šibalića uskoro ćemo dobiti izvješće. Da li su primile novac Vuka, baba i Cana. Javite Milutovu, da su mu sinovi zdravi i pisali nam, a također svi Dodići i kumovi Srdanović i Obradović. Uzmite od Amerikanca po nalogu Milutinovom i javite odmah preko ovih novina. To učinite odmah. Djecu grle, a sve pozdravljaju, Momčilo, Branko i Bata.

Gospodji Prikelmajer, apotekarici, Valjevo. Od gosp. Artike primam već dva mjeseca po tri stotine kruna, a ne frankova, mjesečno, molim da po našem sporazumu isplatite stalno redovno i dalje mjesečno njegovoj porodici po tri stotine kruna, jer će mi on u buduću redovno stalno mjesečno izdavati. Ovo sam ti više puta kartama i depešama javio. Pozdrav svima Joca Prikelmajer.

G-dji. Etefki Artiko, apotekarici, Valjevo, Sindjelićeva ul. 19. Već dva mjeseca isplaćujem Joci po tri stotine kruna mjesečno, a toliko ću mu po našem sporazumu i dalje stalno redovno mjesečno izdavati. Molim g-dju. Prikelmajer, da ti stalno redovno mjesečno tebi po 300 (tri stotine) kruna izda kao i ja Joci. Ovo smo već mnogo puta kartama i depešama javili. Pozdrav svima, Artiko.

Olgii Milutina Jankovića, desetara željez. pruge, Brestovac. Živ sam i zdrav isto tako i Milutin. Ne brini za nas ništa. Pisao sam ti mnogo puta ali nikad odgovora. Javi se preko ovog lista, da bih ti novac poslao mogao. Pozdravlja te brat Dragoljub Stanimirović, Zeneva, Avenue du Mail 4.

Molim sve one, koji su na mene i na sve ostale svoje prijatelje, pa i na biro-e obračatu, naznače za lice o kome traže izvještaj njegovo zanimanje u gradjanstvu, a ako je vojni obveznik i njegovu jedinicu.

Svakome li pak preporučio da se sa pitanjima obračaju Srp. Crvenom Krstu, Zeneva, pošto i svi mi preko njega tražimo izvještaje za sve.

JOVAN PREMOMIC

Dragutinu Magdiću, Zeneva. Budi dobar, javi nam jeli Mihailo Gavrilović još u Zenevi? Da li je Djoka još u Parisu i Milan u Solunu? Mi smo svi zdravi. Sa radnom radimo. Izvjesti nas preko „Beogradskih Novina“, pošto pisma ne idu odavde. Mnogo brinemo, jer nam se Mika odavno nije javio. Pozdravlja te tvoja tetka Maca M. Nikolić, (Beogradjanin). — Kragujevac. A. 393-8

Josifu Jovanoviću, trgovcu, Zeneva. Molim vas izvjestite Hristivoju Miličevića vojnika 1. čete, 3. bat., XI. pješ. puka, da smo svi zdravi i da je dobio čerku Desanku i da se Stanoje i njegovi nalaze kod mene. Mene izvjestite je li on živ i zdrav. Blagodari Vam Živka Miličević, Baračka ulica, Kragujevac. A. 393-8

Josifu Jovanoviću, Zeneva. Javlja Kosara Ivanovića iz Kragujevca, da je pismo primila od Jove i odgovorila dva puta, da li je dobio, neka javi, ujedno javi mu, da sam sa sestrom na domu zdrava, neka se putem Novina ovih javi češće, ako može novaca neka pošalje. A. 383-8

Milanu Kariću, profesoru. Učtivo vas molim, da me izvjestite da li su živi i zdravi moji sinovi Thomir i Milan Pavlović, gimnazisti i gdje se nalaze, a ja sam sa ostalom djecom zdravo. Unaprijed vam blagodaram, Petrija Pavlović, adresa Rosi Kopunović, kafedžiki, Glavna ul. 157, Kragujevac. A. 384-8

Dušanu Jankoviću, apotekaru, Zeneva. Poštovani gospodine, izvještavam vas, da sam dobila uputnicu od K 51.— i uputnicu od Dimitrija Radovanovića K 71.15 i Dragoljuba P. Radojlovića K 72.56 i molim vas, da ova lica izvjestite. Blagodarim na usluzi i molim vas, dostavite mome mužu Aleksandru Petroviću: Dragi moj Leko, ja sam sa djecom živa i zdrava u kući. Do sada sam primila tri uputnice svega K 194.71. Novac mi šalji, jer ovamo niko neda. Za mene i djecu ne brini i piši. Moli te Kina da javiš Dušanu, da su svi zdravi u Kragujevcu i novac nije nikako dobio, neka pošalje na način, kako ti šalješ. Adresa: Hindenburgova ul. 87. Dušan ili ti izvjestite je za njenu braću. Djeca i Kina ljube Dušana. Tebe i moju braću ljube djeca i tvoja Milka A. Petrovićka, Kragujevac. A. 398-8

G. Stevi Aćimoviću, Zeneva. Toplo Vam zahvaljujem na izvještaju o mojoj braći Dragomiru i Dobrovoju Z. Stojanoviću i zetu Savi i molim vas, da odmah javite Dragomiru, da mi novac što prije pošalje, potrebno mi je. Sa djecom i Ljubicom sam zdravo. S poštovanjem Radmila Ristić, Kraljevo, Jägerstr. 18. A. 388-8

Societe Serbe de la Croix Rouge, Genf, za Djuru Paunkovića. Izjavljujem najveću blagodarnost na sjećanju i šaljemo toplo pozdravlje dobroj porodici, Anka Brkićka, Gornji Milanovac. A. 387-8

Molim prijatelje, da izvjestite Savu A. Ristića, koji se nalazi na ostrvu Krfu, da smo njegovo pismo od 2. aprila ove god. primili i da smo svi živi i zdravi, da za ovamo ne brine, a da nas po mogućstvu izvjesti gdje se nalaze ostali naši „Dušan Ristić, L. bomir, Arsenije i Vladimir Prinčević, svi iz sela Rokzi; je su li živi i zdravi. Spozdravom, Stanika S. Ristić, iz sela Rokzi, opšt. kosovička, (Ivanjica). A. 381-8

G-dji Angelini R. Odavić. Molim Vas javite Milošu, da sam obe pošiljke novaca primila, za koje mu veliko hvala. Jako smo se obradovali, da smo nešto o njemu čuli, djeca se njega mnogo zaželela. Molim pozdravite mnogo Miloša i Vituša. Kuma i Vas srdačno pozdravljamo sa zahvalnošću, N. Čirković, Schulgasse 37, Kruševac. A. 380-8

Jovanu Jovičiću, Genf. Zahvaljujem na izvješću za moga Milana Miloradovića i djevera Mihajla. Molim Vas javite mi, da smo svi mi zdravi u Užicu, i neka me izvjesti šta je sa mojim bratom Petrom i kum Savom, jer njegovi mnogo brinu. Ništa nisu čuli za njega. Ostaje vam zahvalna, Mileva Miloradović, Užice. A. 391-8

Srpskom Crvenom Krstu, Zeneva. Molim društvo za izvještaj da li je u životu moj sin Dragomir Perkić, iz Bostona, sreza rudničkog, obveznika, komordžiju pri I. pozicionoj bateriji, šum. div. II. poziva. Konstantin Perkić, iz Bostona, srez rudnički, pošta Rudnik. A. 378-8

G. Dr. Nikoli Vučetiću, Schweiz. Molim vas dostavite mome mužu pod-pukovniku Zečeviću, da mi javi od koga treba novac da tražim, jer mi niko neda, a ujedno i dotičnoga prijatelja da izvjesti, da mi preko potčeban novac izda. Ako novac pošlje, neka ga pošlje na Branislavovu adresu: Apotka Denić, Kosovska, Mitrovica, jer sam bez sredstava ostala. Pozdravlja vas blagodari Darinka Zečević. A. 395-8

Gosp. Mihalu Zotoviću, Bern. Dragi Miko, mi smo svi zdravo, pišemo vam često. Molim te razberi ti, ili Cveto, za sinove našeg komšije Tiosava Čirovića, Mihaila, kaplara I. čete, II. bat., IV. pješ. puka — Drinske divizije I. poziva i Božidara, regruta djačke čete. Potrudi se molim te i razberi za njih. Pozdrav od sviju nas, Ljubica, Užice. A. 396-8

Molim svakog onog, ko bi ma šta znao o mome sinu Djurdju Rajiču, regrutu iz 1895. godine, redovu 3. čete, 3. bataljuna, XX. pješ. puka, I. poziva, koji je u posljednje vrijeme bio u Kočanima. Molim ko bi što znao neka javi na adresu: Jovan Rajić, Vel. Kruševac, — (srez levački), Jagodina. A. 386-8

G. Svetozaru Bujoseviću, Zürich, za Petra Badera. Mili Perol Vidim da mi kartu nisi primio Molim te gledaj da odmah lično dobjesh vezu sa Milanom. Do sada još ništa pozitivno neznam. Čim saznaš gdje je, i kako je, odmah mi javi preko „Beogradskih Novina“, kao što već znaš pošao je iz Niša kao knjigovodja vojnog slagališta, II. armije, (profijant, odjeljenje). Mi smo svi zdravi, kao i njeg

CIJENE OGLASIMA:

Osmna jednog milimetarskog retka (42 mm široko staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog stamperkog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmna jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . 10 helera
Pripisano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog stamperkog retka (70 mm široko) staje . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Kupovine i prodaje

Prodaja cigle i crepa
Prodaja cigle i crepa prvoklasne kakvoće. Upravitelji Aleksandra Bajčić, privatijera, Terazije br. 36 u dvorištu. 10734-2
Prodaja CIGLE I CRJEPA za cijenu uplati Vatrogasna prednje Uzun-Mirkova ul. br. 5. 9977-2

Kamjestenja.

Postena i vrijedna mladja
Postena i vrijedna mladja slušavka potrebna je gospodji Sokić, Jovanova 81. 10968-3

Stanovi.

Izdaje se manji, zaseban stan. Upravitelj u drogeriji Branka Mihajlovića, Kolarčeva br. 8. 11015-4

Razno.

Mašinsko i željezna
Mašinsko i željezna najbolje kvaliteta, dobila je radnja Menahema Koena u Vatrogasnoj ulici br. 4. Za kvaliteta i uslove zainteresovani neka se izvode obratiti istoj radnji. 11022-5

Izgubljena uložna knjižica.
Izgubljena uložna knjižica-kontoprijemnik (Ugarska), na ime Jelice, idući Resavskom ulicom, prošle godine januara mjeseca pored koje je bila veća svota gotovog novca, jedna mjenica od 1700 kruna, jedna obveznica od 300 kruna i još neke vrijedne hartije. Ko bude našao, hartije zadržati, a knjižicu i novac vratiti se da vrati na adresu: Angelini Stefanovići, Birčaninova ul. 18. 11086-5

Tražim NOVAC NA ZAJAM
Tražim NOVAC NA ZAJAM na uložne knjižice naših novčanik zavoda, ko hoće, da da novac na zajam neka mi se javi, garancija sigurna. Životin M. Stanić, advokat, Bitojska ul. br. 63, Beograd. 9946-5

ADVOKATSKA KANCELARIJA
ADVOKATSKA KANCELARIJA Životin M. Stanića, advokata, Bitojska ul. br. 63, Beograd. Prima od 8 do 9 časova prije podne i od 2 do 4 časa poslije podne. 9946-5

PISAČE STROJEVE
PISAČE STROJEVE raznih sustava sa čirlicom, preinačujemo na latinska slova u kratkom roku. Nofar i drug, Zagreb, Ilca 25. 200-5

Nestali.

Molim prijatelje i poznanike
Molim prijatelje i poznanike da izvjestie mog muža Petra Krstića, kapet. I. klase IV. pješa. puka III. poz. drinske divizije da se nalazim kod Boška Mitulovića u Ivanjici i da mu javim da sam ostala bez novca. Unaprijed blagodari, Anka Krstićka, Ivanjica. 10902-6

Predavanja.

Kondicije i časove iz francuskog jezika,
Kondicije i časove iz francuskog jezika, drži poskromnoj cijeni, studentkinja filozofije. Obavještenja u uredništvu sub. „Erancuski jezik 123“. 10979-7

KORESPONDENCIJA.

G-dji Basillji Budisavljević,
G-dji Basillji Budisavljević, Kragujevac. Obćela si doći pa ne dodje, mi te želno očekujemo. Javi tvoju i Nikolinu adresu tačno. Pozdrav Ana Birčanin, Makenzijeva ul. 14. 11089-8

Milanu Komarčeviću, rez.
Milanu Komarčeviću, rez. pporučniku koji se nalazi na oporavljenju u Tulonu, Francuska Milane, ja sam sa djetom u selu zdrava i ostalim našima. Izvjestie se za naše, jer mi ni za jednog neznamo, samo se Mioje jedanput javio iz Soluna. Ako ti je moguće pošalji mi malo novca. Svi te odavde toplo pozdravljaju a najviše tvoja žena Zorka Komarčević, Loznica. 10966-8

G-djici Emiliji Lučić, Rue de la tour 4.
G-djici Emiliji Lučić, Rue de la tour 4. Geneve, Schweiz. Draga Mico, javi Djokici Grčiću da sam novac primila, neka mi šalje i u buduću jer je velika skupoća. Srećna sam što sa Stevom živ. Djoka neka pozdravi Dragutina, da novac pošalje Danici, ona je samnom u kući, i neka pozdravi mog brata Peru. Mica i majka su novac primile. Odgovori mi preko „Beogradskih Novina“. Pozdravlja te Drina Grčićka Stiška No 30. iz Beograda. 10970-8

Srpskom Crvenom Krstu,
Srpskom Crvenom Krstu, Geneve, za G. Žiku Mihajlovića sudiju. Najljepše blagodarnim na prijateljskoj usluzi. primile smo 290 kruna preko Wiener-Bank Vereina. Ako je moguće pošalje nam što skorije još. Spasenija je zbog zahvaljuju i mog pozdravljaju vas Aca i Bosa Djurić, Bogojavljenka ul. 14. 10977-8

G-dji Desanki Arandjelović,
G-dji Desanki Arandjelović, Geneve, Suisse. Place du Cirque 3. Molim vas da izvjestie mog muža Peru D. Lazarevića artiljerijskog pukovnika da sam novac primila i da mi u buduću šalje ili mnogo više pošto je velika skupoća. Novac neka šalje na moju ličnu adresu. Majka je novac primila. I Drina je novac primila i njoj Djoka Grčić u buduću neka šalje više. Molim vas odgovoriti mi preko „Beogradskih Novina“. Pozdravlja vas i blagodari Milica P. Lazarevića, Kondina ul. 5. Beograd. 10970-8

G. Jovanu Premoviću, Hotel „Terminus“,
G. Jovanu Premoviću, Hotel „Terminus“, Geneve. Molim vas raspitajte za mog sina Vlastu Rosića, profesora III. beogradske gimnazije za koga sam ćula da je u Francuskoj, da li je zdrav i javite mi preko „Beograd. Novina“. Neka pokuša da mi i sam piše, jer sam u očajanju, što ne ćujem o njemu. S poštovanjem Katarina Rosić, Bitojska 60. 10980-8

Poroditel Svet. Obradovića,
Poroditel Svet. Obradovića, profesora, Kragujevac. Za vas primio preko Wiener-Bank-Vereina kruna 205.30. Molim javite mi tačnu vašu adresu da blih vam ovu sumu mogao isposlati. Tatimir Petronijević, trgovac. 10951-8

Srpskom Crvenom Krstu,
Srpskom Crvenom Krstu, Geneve. Molim Srpski Crveni Krs da izvjestie mog sina Aleksandra Stojanovića, artiljerijskog majora u štabu francuske armije Balkansko bojište, da sam poslala novac primila — neka mi u buduću šalje, — da sam sa djetom dobro i da mi češće javlja o sebi i Djoki. Brinemo mnogo o njima. Spasenija Stojanovića, Poslanička br. 20. 10953-8

Srpskom Crvenom Krstu,
Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva. Molim da me izvjestie za mog sina Radosava Nikolovića, redova I. poz. sanit. kolone dunav. diviz., da li je živ i zdrav. Unaprijed blagodari Nikodije Nikolić, Moskowska ul. 31. Beograd. 10911-8

G. Leonu de Leonu, Rue
G. Leonu de Leonu, Rue Pierre Fatio Nr. 25. Poštovani gospodine. Poslati novac u sumi od 264 kruna i 62 helera preko G. Dr. Bukice Pijade primila sam. Velika hvala na usluzi i lipeo vas molim da me izvjestie tko šalje taj novac. Vječito vam zahvalna Soka Amodj, Beograd, Car Urošev 58. 10943-8

G. Risti Puriću, stud. med.
G. Risti Puriću, stud. med. Geneve. Molim te Risto izvjestie za mog sina Radomira Topalovića, 3. č. 2. bat. 14. puk. Ako budeš na kakvo izvješće od njega dobi, molim te da nas odmah izvjestiš na čemu čekaš i biti vječito blagodarni. Poštuje te i pozdravlja Stanka i Luka Topalović, Valjevo. 10913-8

G. Risti Puriću, stud.-med.
G. Risti Puriću, stud.-med. Geneve. Vijest o mome sinu Aci mnogo me je obradovala i želimo ti svaku sreću. Risto molim te izvjesti Aca da se za nas ništa ne brine i da se po mogućstvu što češće javlja. Tebi srdačno blagodari i pozdravlja te kao i Aca Lenka Nedejković, Valjevo. 10913-8

Cosp. Mihajlo Dimitrijević,
Cosp. Mihajlo Dimitrijević, Croix Rouge Serbe. Molim vas javiti Bosiljki, poslat novac 100 kruna primila sam, neka odmah pošlje što više ako je moguće. Djete je zdravo. Zašto ne piše? Pozdrav Kosara Bogdanović, adresa Miloš-Veliki 38. 10917-8

Srpskom Crvenom Krstu,
Srpskom Crvenom Krstu, Ženeva. Molim vas lijepo budite tako dobri pa me izvjestie da li je živ i zdrav moj muž Živan Vujanović, artiljer. p.poručnik, komandir dopunskog voda II. drin. artiljer. puka II. poziva, javite mi da smo sa djetom i tetkom zdravi u Valjevu, neka mi po mogućstvu pošalje novca, izvjestiš očekujem preko „Beogradskih Novina“ ili na moju adresu: Knez Mihajlova br. 47. Blagodarna Stana Ž. Vujanović. 10935-8

G. Milanu Maticu, Geneve.
G. Milanu Maticu, Geneve. Molim vas G. Milane ako možete, da me izvjestie šta je sa mojim snom Ilijom Savićem, vojnikom drin. pekar. čete I. poziva biv. kasapskog radnika iz Valjeva. Mi smo svi živi i zdravi. Na učinjenoj dobroti uvijek ć vam blagodarni Zlatana Savićka iz Valjeva. 10937-8

Srpskom Crvenom Krstu,
Srpskom Crvenom Krstu, Geneve. Molim Crveni Krs da me izvjestie gdje se nalazi Dragomir Petrović, kaplar 2. čete I. bataljona 4. prekobrojnog puka dunavske divizije. Budimir Petrović, Sušnjak, Lazarevac. 10959-8

G. Ilija Josimović, Geneve.
G. Ilija Josimović, Geneve. Veoma vam blagodarni na izvješćaju o mojim sinovima. Molim vas izvjestie ih da smo ja i Zaga dobro i neka javi što znaju o teći Dobri i Ziki. Budite tako dobri pa me o njima češće izvjestie. S poštovanjem. D. Pakovića, Lešnica. 10884-8

G. Andri Cvetkovića, iz
G. Andri Cvetkovića, iz Rekovca, Geneve. Zahvalna sam vam na izvješću za mog muža i molim vas odmah mi javite da mi novac pošalje jer sam u velikoj oskudici. S poštovanjem Mara Maksimović, Rekovac. 11044-8

G-djici Malvini Gogićevoj.
G-djici Malvini Gogićevoj. Čačak. Molim vas dodjite ili pošaljite koga po vaše stvari jer mi je nemoguće više ćivati stan, treba da se isprazni, Birčanin, Makenzijeva ul. 14. 11089-8

Jovanu Premoviću, Hotel „Terminus“,
Jovanu Premoviću, Hotel „Terminus“, Geneve. Molim vas lijepo raspitajte se i javite meni da li je živ i zdrav moj verenik Stojan Ivković pporučnik 4. baterije šumadijskog artiljerijskog puka. Po mogućstvu predajte mu moje tople pozdrave, zdrava sam, stanujem kod sestre Natalije Hrištić, Vidinska ulica 26, kuća Putnika Inžinjera, Beograd. Angelina Mitković. 10915-8

G. Sretnu Božinoviću i
G. Sretnu Božinoviću i Aci Diniću, Geneve. Urdno vas molim da me izvjestie o braći: Jovanu J. Živkoviću, trg. iz Smedereva i Božidaru F. Ži kovića, trg. iz Beograda. Za prvog sam doznala da je u Atini a za drugog u Africi. Raspitajte se za mog djevera Miloa Mitojevića, rez. kon. kapetana na službi pri Vrhovnoj Komandi. Blagodari vam unaprijed i molim vas da izvjestie preko „Beogradskih Novina“. Milica Riste Obradovića, trg., Resavska 8. 10971-8

Biru Djordjević, Gasse M.
Biru Djordjević, Gasse M. B. Nr. 64 50. Geneve. Molim Biro da se raspita i izvjestie me gdje se nalazi i dali je živ moj muž Jovan Gatalić, mašinstin u vinarskom podrumu u Smederevu a ranije dreer u fabrici Godevca. U isto vrijeme njega izvjestite, da se ja sa djetom nalazim zdravi i dobro kod mojih u Smederevu. S poštovanjem, Zorka Gatalić, Smederevo, Strassburgerstrasse Nr. 15. 10916-8

Srpskom Crvenom Krstu,
Srpskom Crvenom Krstu, Geneve. Učtivo molim Crveni Krs da me izvjestie za mog muža Selimira Jovanovića obveznika 7. puka 3. poziva i za Nikolu Mladjanovića rezervnog podporučnika 6. puka 2. poziva. Blagodarne Milica Jovanović i Anka Mladjanović, Katprijčeva 12. 11021-8

Giti Mimi Predića, Švajcarska.
Giti Mimi Predića, Švajcarska. Saopštite tati da smo u Beogradu i da smo ostali bez novca. Molimo neka gleda da nam ina koliko pošalje. Mnogo pozdrava Spasić, Zetska ul. I. Dinć, Skadarska 37. Spiridonović, Dubljanska 148. Gošić, narodno pozorište. 11091-8

G. Mihi Tadiću, Hotel Terminus,
G. Mihi Tadiću, Hotel Terminus, Geneve. Novac primila. Najsrdačnije vam blagodari i pozdravlja Rada Mijusković, Beograd, Sadašnjadresa: Glinanazijaka (Njeuguševa) 66. 11092-8

Croix Rouge Serbe, za
Croix Rouge Serbe, za pukovnika Mladina Maslovića. Novac poslat preko Wiener-Bank-Vereina 299.25 kr. primila sam, hvala ti. Javi odmah šta je sa Mišom? Po mogućstvu neka mi se sam javi. Za nas ne brini ništa. Grije te tvoja Solija, Milica i Vlasto Maslović, Kragujevac. 11032-8

Jovanu Premoviću, Ženeva.
Jovanu Premoviću, Ženeva. Budi dobar pa se od Gospod: Ace Stojanovića izvjesti gdje je i šta je sa sekretarom „Zemaljske Banke“, Josiom Rječnom, koji se nikako ne javlja, pa nas o donatome izvjesti, zašto te lipeo mo i njegov otac i njegov drug i prijatelj Svetozar Botorić, Terazije. 10985-8

Rodbina gosp. Alekse Vučkovića,
Rodbina gosp. Alekse Vučkovića, koji je pisar u poslednjoj odbrani mladića, molim vas poznate i prijatelje da ih izvjestie ako što znaju o njemu. Na adresu Milka P. Mijatović Sumatovačka ul. No 130. Beograd. 11109-8

Dragomiru K. Petroviću,
Dragomiru K. Petroviću, Švajcarska. Raspitajte za mog sina Čedu S. Gjorgjevića profesora, rez. art. poručnik, koji je sa G. Ivom. Javite preko ovog lista. Vama se obracam po preporuci vašeg čike, pozdrav njegov, moj, vama i Čedi. Milka S. Gjorgjević, Studentska 37. 11016-8

G-dji Ljubici Mijatović,
G-dji Ljubici Mijatović, fabrika stakla, Paradin. Čestitamo ti sina i javljamo ti radnosnu vjest, da su se preko Pere Javilji Žika, Milan, Rada i Joca. Oni su svi zdravi u Solunu. Javite da li ste čitali ovaj oglas i kako ste. Tvoja tetka Sojka Jovančić, Kralja-Milana ul. 66. 11042-8

Croix Rouge Serbe, Geneve.
Croix Rouge Serbe, Geneve. Primila sam kartu biroa i zahvaljujem na izvješću za mog muža Simu Kosulca pri štabu 3. prekobrojnog puka drinske divizije I. poziva. Molim izvjestie Simu da sam zdrava i da mi pošalje novca. Milica je zdrava. Sida Kosulčić, Opštinska ul. br. 41. Valjevo. 11012-8

G. Milanu Mijkoviću, trg.
G. Milanu Mijkoviću, trg. iz Zetičara. Hvala vam na izvješćaju za mog muža Mileta Savića kao i za braću Aleksu i Božu. Javite im da sam ja sa mojom zavrte u Kosovski Mitrović, a Mileta po mogućstvu neka mi pošalje novca. Unaprijed vam blagodari Darinka M. Savić, Kosovska Mitrovića. 11034-8

Jovanu Premoviću, Ženeva.
Jovanu Premoviću, Ženeva. Case 3545. M. B. Molim Vas izvjestie Dušana B. Živkovića, čez M-us Lannie. Ženeva. (Suisse), Avenue Ferier 5. Lusanne javi Maši kako dobiemo dozvolu odmah čemo novac poslati preko tebe, Vladislav M. Georgević, Car Uroševa br. 17. 11059-8

Mihailu Ristiću, Hotel „Paris“,
Mihailu Ristiću, Hotel „Paris“, Ženeva. Hvala na izvješćaju. Javi, zašto je Milutin u Nif i je li prošle glumazju. U kom je mjestu Gijka. Neka se preko tebe javljaju. Mihailo Milovanović, Šmiljančeva 33. 11013-8

G. Mitutinu Kovačiću, Geneve.
G. Mitutinu Kovačiću, Geneve. Neizmerno blagodarni i pozdravljam te. Ako je baba Borku novac potreban, neka tamo od koga uzajmi, a otac će ovdje uzajmljenu sumu, ko me treba vratiti. Svi ga pozdravljamo, Marica Djordjević, Aleksandrova ul. 23. 11056-8

Srpskom Društvu Crvenog
Srpskom Društvu Crvenog Krsta. Molim za izvješćaj jesu li živi: moj brat Milorad Stanimirović, kaplar bolničke čete XV. puka II. poziva i sin Božin Stanimirović, đak III. raz. gimnazije. Mi smo zdravi. Zarije Stanimirović, teški iz sela Balkeć, srez belički, okr. moravski. 11059-8

Kosti Aleksiću i Jovanu
Kosti Aleksiću i Jovanu R. Jovičiću, Geneve. Poštovani kum Kosta i Jovo, vaš oglas koji ste pratili preko novina za mog sina Radenka pročitao sam za koje vam mnogo blagodarni i u isto vrijeme javite mi da smo kući svi zdravi i dobro i da je u radnji sve u redu da ništa ne brine. Zato vas molim javljajte mi češće za njega pa ć vam ja sav taj trošak naknaditi, vaši svi zdravo. Pozdrav vami, Boži i Miloradu. Jakov Veselinović, Valjevo. 11012-8

Madamoisele Dana Sdelar,
Madamoisele Dana Sdelar, stud. Challu s. Lausanne, Villa Rougemont 2. Molim izvjestie me, gdje su Mita i bata jesu li zdravi. Novac primih ja i Reja zdravi. Ružica Kalajdžić, Njeguševa ul. 71. 11054-8

Dragiši Jovanoviću, Bern.
Dragiši Jovanoviću, Bern. Novac odmah pošalji na Kosinu adresu — Miloša-Velkog ul. br. 11. preko banke. ako do sada nisi poslao. Mi smo dobro. Lepa Jovanovića, Prukuplje. 11041-8

Žiki Markoviću, k. med.
Žiki Markoviću, k. med. Basel, Švajcarska. Molim Vas lijepo javite mi jeste li izvjestili mog sina Boška da nam pošlje novca preko b nke u krunama. Vasa Filipović, Takovska 24. Beograd. 11014-8

Criškom Biro-u, za
Criškom Biro-u, za pitanje pod numerom 1395-27646. Darinka Popovića i Jovanika Akcentićevika sa djetom zdrave u Vranji. Mole bito da se njihovi javi preko „Beogradskih Novina“. 11011-8

Molim Srpsko Društvo
Molim Srpsko Društvo Crvenog Krsta, da me izvjestie je li živ moj muž Spasoje Miloslavjević, bolničar u XV. puku on je star 32 god. a iz seka je Šantarovca srez belički, okr. moravski. Kući smo zdravi. Ristosiya Miloslavjević iz Šantarovca. 11063-8

Srpskom Crvenom Krstu,
Srpskom Crvenom Krstu, Geneve. G. Radoloviću, inspektoru pošta, g. Miti R. Dimitrijeviću, sekretaru. Pokorno vas molimo pošaljite nam naše primanje od novembra prošle godine od danas. Molimo vas izvjestie nas o Borku i Miloradu i da nam pošlu novca u velikoj smo oskudici. Blagodarna vam Mara Jankovića, Peka Nešćka, Beograd, Ratarska ul. 16. 10976-8

G. Miti Radovanoviću, Geneve.
G. Miti Radovanoviću, Geneve. Najčuljivije vas molim da me izvjestie o mome mužu Ivanu Stokoviću, opničaru iz Kraljeva da li se tamo nalazi i je li zdravo. S poštovanjem, Natalija Stoković, Kraljevo. 11025-8

Milanu Gjorgjeviću, članu
Milanu Gjorgjeviću, članu poreske uprave, Švajcarska. — Nemam vijesti o mome mužu Peri Jovanoviću, upravniku doma sirotne dece. Molim te potruži se da d bijem glasa o njemu Javi mi da sam zdrava i da sam kod Zore. Odgovori preko ovog lista. Pozdrav Sojka P. Jovanović, Prote Mažurjeva 64. 11035-8

Srpskom Crvenom Krstu,
Srpskom Crvenom Krstu, Geneve. Molim izvjestie mog sina Milivoja Gavrilovića, a i poručnika štaba moravske divizije I. poziva intendature. Novac sam primila 96 kruna. Penziu i pomoć nedobijam. Zdrava sam. Stalno živim u Mladenovcu. Kad god možeš sine seti se majke koja te mnogo voli. Jelena Gavrilović Mladenovca. 11039-8

Dragoljubu Milovanoviću,
Dragoljubu Milovanoviću, Hotel „Terminus“, Geneve. — Dragi Pajo, mnogo se radujem kad mi se javljaš jer brinem mnogo za t. ote zdravlje. Novac sam primila 97 kr. veliko ti hvala. Nemoj molim te da se brineš za mene, ćuvaj se samo ti da si mi živ i zdrav, to je moja na veća briga. Zašto se Milan, Dragi i Kre ne javljaju, pozdravi ih mnogo. Mi smo svi zdravi samo tebe molim da me o tvom zdravlju izvjestavaš. Toplo te pozdravlja i želi tvoja Zora. Vas pozdravlja i blagodari, Zorka P. Nikolić a Sopot. 11031-8

GOJKU NIKETIĆU, Geneve.
GOJKU NIKETIĆU, Geneve. Novac primih. Hvala. U buduću javljajte se ovim putem neposredno meni i Pozdrav Ljub. Vucitović, Makedonska 12. g-8

Dragoljubu Milovanoviću.
Dragoljubu Milovanoviću. Hotel „Terminus“, Geneve. — Dragi Pajo. Molim te raspitaj se za Milkinog sina Milovana Mihajlovića, svr. bogoslova, pisara stalne drinske vojne bolnice koji je na službi bio u Valjevu. U isto vrijeme raspitaj se i za Svetomira Djukića, majora 13. p. I. poz. tim. divizije, njegova se majka Draga nazlaž kod Mike u Sopotu. Gledaj da budeš s njima u vezi i trebatl Mići novca. Ako mogu neka se javi preko ovog lista ili pismom na Sopot. One te mnogo pozdravljaju i u napried blagodari. Pozdravlja te i voli tvoja Zorka Nikolić, Sopot. 11030-8

G. Pavlu Pavloviću, profesoru,
G. Pavlu Pavloviću, profesoru, Zürich. Molim vas da me izvjestie, moj se Dimitrije Sinić, vila Lumière, Chateau sec, Lausanne, nije se javio 3 mjeseca, je li zdrav i znali što o Bošku, Nati i Milanu. Zahvalan, Dragutin Sinić, Jagodina. 11061-8

Srpskom Crvenom Krstu,
Srpskom Crvenom Krstu, Molim za izvješćaj jesu li živi moji sinovi: Lubomir Jakovljević iz Belice srez belički okr. moravski, pišak kaplar 3. čete I. bat. XV. puka II. poziva i Milan Jakovljević, pišak redov 2. čete 2. bat. XIII. kadrovske puka. Mi smo kod kuće zdravi. Žika Jakovljević, Belica. 11064-8

G. Jovi Premoviću, za
G. Jovi Premoviću, za Acu Viktorovića, Geneve. Tvoj oglas od 8-VIII. veoma me je obradovao, to mi je prvi izvješćaj od tebe. Juče 13-VIII. ja i otac d bismo karte od Žiriskog Biro-a od 31. maja na koje sam ti odma i odgovorila. Radujemo se da si zdrav, javljaj se češće, mi smo svi zdravi. Djeca se često sećaju tate. Mnogo te svi pozdravljaju kao i tvoja Mica Viktorović, Višnjiceva ul. br. 2. 11017-8

G. Mati Nenadoviću, Bor.
G. Mati Nenadoviću, Bor. Vaši sinovi, svi rođaci i doktori zdravi su. Duškin kum Sveta u Marselju isposrio čerku jednog Engleza, fabrikanta. Javili smo ranije nekoliko puta, nedobiste ništa, čestita i pozdravlja sve drage kumove. Javite se preko ovih novina. Evgenija Vojnović, Daničeva ul. br. 31. 11051-8

Dragoljubu P. Radoloviću,
Dragoljubu P. Radoloviću, Geneve. Dragi Dragoljube. Veliko ti hvala, primio sam poslatih mi 227 kruna i 58 fl. lera. Budi dobar te mi u buduću šalji. Moći te i mnogo pozdravila tvoji Sveto ar Lazarević, arhivar Kasac, suda, Studentska Nr. 2, Beograd. 11023-8

Gornjih sukanja ženskih,
Gornjih sukanja ženskih, štofani, za proleće, ljeto i zimu, listerske, sve boje, počev od 6 kruna rasprodaje spuštenu cijenu. Roza Stern i Sin Knez-Mihajla br. 11. 465-11

Poštanske marke
Kupujem stare srpske marke ubrotbljene kao i neuprotbljene, nadalje austro-ugarske marke sa vodorsnim ili kostim pretilskom „Serbien“, pojedince ili u potpunim serijama od 1 helera do Kr. 10—. Poblje ponude sub. „Svjetski rat 124“ na adm. ovog lista. 497

Drva su skupa!
Drva su skupa! deset put jeftinije kuhate i pečete na original. švedskom

Kuhalu na parolej
Kuhalu na parolej za jednu ili više posuda koji gori potpuno bez dima, mirisa i čadje. Litra vode zaviruje za pet časaka, što stoji samo 2 filtra. Cijenike za više vrsti kuhala s eljerama od 15 Kr. i više šalje besplatno Schwarz i drug Zagreb, Preradović va ul. 1. Preprodavacima posebno pogoditi. 450

od 15 Kr. i više
od 15 Kr. i više šalje besplatno Schwarz i drug Zagreb, Preradović va ul. 1. Preprodavacima posebno pogoditi. 450

ANDRIJA GOLUBIĆ, Zagreb
Trgovina hrvatskih i dalmatinskih VINA na veliko agenturni posao i posredstvo za VINO, RAKIJU i ŽESTU, preporučuje se trgovcima i gostioničarima sa najboljom kvalitetom. 452

Prva Elektro - Mehanička Radionica
MILUTINA S. MARKOVICA
Beograd - Terazije Nr. 8. (u dvorištu).
Specijalno vrši opravke: pisanih si-vačić i štrikčić mašina, gramofona, fotografskih aparata, geodetskih, hirurških instrumenata, PRIMUSA kao i ostalih mehaničkih artikala. „Rekord“ kuvara (PRIMUSA) prodaja po komadu i na više po-utmerjenoj cijeni i sa garancijom.

Našem milom sinu
† Borisavu M. Petroviću
biv. činovniku Uprave Fondova
davaćemo četrdeseto-dnevni pomen 17. ovog mjeseca po novom, u 10 sati prije podne u crkvi na novom groblju. 11101 Stanica i Marko Petrović, prota.

Izvjestavamo sve naše srodnike, prijatelje i poznanike da je naš mil i nikad neprežaljeni sin i brat
† Dušan-Duško
preminuo kao ratni zarobljenik u Aschachu 29/13 III. 1916. god. od zapaljena pluća u 22. godini svog cvetnog života a ostavivši nas da vječito plaćemo i tugujemo za njime. 6. avgusta 1916. godine, Dragoševac kod Jagodine.

DO GROBA OZALOSĆENI
Roditelji: Jovana i Ilija Marković, mehandžija iz Dragoševca; brat: Životije; sestra: Spasenija sa ostalom mnogobrojnom rodbinom. 11044

Našem milom i plemenitom ocu bratu tastu šuraku i dobrom dedi
† Nikoli R. Popoviću
blagajniku Ministarstva Prosvjete u penziji
davaćemo četrdeseto-dnevni pomen u četvrtak 8-17-VIII u crkvi Sv. Nikole na novom groblju u 10 časova po ljetnjem vremenu. 11131

VJECITO OZALOSĆENI:
Nesrećna kći: Natalija; sestre: Persa i Marica; zetovi: Milan Na-tasijević i Sava Gajić; unučad: Radmila, Marija, Mijajlo, Nikola i Anđelija Gajić. 11131

U Nedjelju 20. ov. mjes. venčaće se u svojoj kući naša kći:
BUKICA
G. JOSIFOM KARIJO
trg. ordanilim
Umoljavaju se rođaci, prijatelji i poznanici za prisustvo našem svečanom činu, pošto naročitih pozivnica neće biti. Skup svatova u 3 sata po podne u našoj kući Kralj Milanova ulica broj 7. Terazije. augusta 1916. god. S poštovanjem Beti i Josif Kalmić, 11020